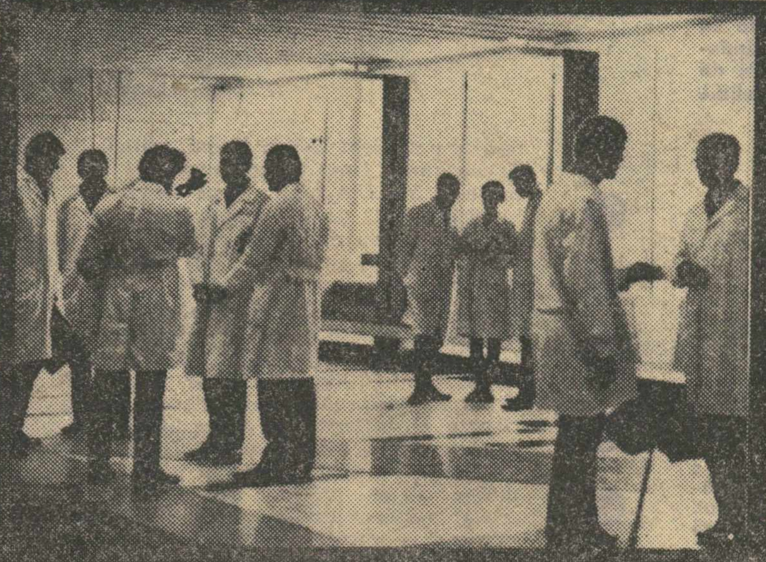
Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Nr. 15 ● MIERCURI 10 IV 1968 ● 12 pagini ● 0,50 lei

FESTIVAL STUDENȚESC '68

A început Festivalul artei studențești, eveniment sărbătoresc devenit tradițional în lumea universitară și în viața artistică a țării. Luna aprilie va fi amfitrioana acestui mare concurs la care vor participa 2 000 de studenți din toate centrele universitare. Echipe de folclor, orchestre și soliști de muzică ușoară, grupuri dramatice și cinecluburi intră în sesiunea primăverii pe scenele festivalului, vibrînd de emoție.

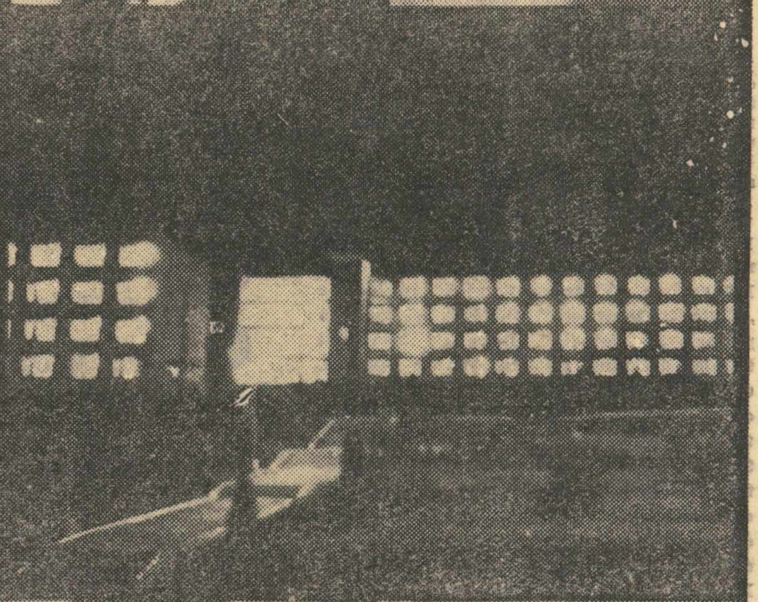
Prima manifestare a festivalului a avut loc la Timișoara, unde s-au întrecut tinerii cineaști amatori. Publicăm mai jos relatarea trimisului nostru special la Timișoara.

STUDENȚI PE MARELE ECRAN

Festivalul cinecluburilor studențești din țară s-a deschis sîmbătă dimineața în Aula Universității timișorene. Un juriu — din care au făcut parte regizorii Ion Popescu-Gopo, Andrei Blaier, Geo Saizescu, operatorul Sergiu Huzum, scenariștii Const. Stoiciu și D. R. Popescu, inginerul de sunet Aurel Mîșcă, prof. Marius Teodorescu — directorul A.N.F.,

(Continuare în pag. a 2-a)

CLUJUL UNIVERSITAR

Actuala ediție a revistei noastre își propune să consacre cîteva pagini centrului universitar Cluj, oraș cu veche tradiție universitară care începe în secolul XVI, unde s-au pregătit cărturari vestiți ai neamului nostru și unde astăzi învață aproximativ 16 000 dintre cei mai tineri viitori intelectuali ai patriei socialiste.

Clujul trăiește prin studenți o tinerețe perpetuă. Orașul și-a păstrat de-a lungul anilor o spiritualitate a sa care-l individualizează între celelalte orașe ale țării, o atmosferă de elevație și entuziasm juvenil. Clujul este orașul în care a fi student este sinonim cu un titlu de noblețe!

Ne-am propus să prezentăm în paginile revistei cîteva din preocupările intrate în actualitatea cotidiană a studenților clujeni, problemele pe care și le pun privind pregătirea lor profesională și etică, realizările activității lor artistice.

Drept pentru care vă invităm să citiți în special paginile 4, 5, 6 și 7 consacrate centrului universitar Cluj.

Fotografiile montate în panoramicul de față surprind aspecte cotidiene ale vieții studenților din centrul universitar Cluj

Fotografiile: Emil COJOCARU

PATRU ÎNTREBĂRI PENTRU TOȚI STUDENȚII DESPRE DIFUZAREA „VIEȚII STUDENȚEȘTI"

1. Cum vă procurați revista, de la chioșc sau prin abonament?
2. Cine se ocupă de colectarea abonamentelor în facultate sau anul dvs.? Mai exact, știți cui să vă adresați pentru a vă abona la revistă?
3. Este colectarea abonamentelor precedată de o largă popularizare a revistei?
4. Numeroasele deficiențe sesizate în legătură cu pătrunderea revistei în rîndurile studenților aparțin numai oficiilor de difuzare sau și activiștilor care trebuie să faciliteze această pătrundere?

CU STIMĂ, NU ÎNDRĂZNESC SĂ SPUN, COLEGIALĂ

Răspunzînd apelului nostru de a participa nemijlocit la elaborarea și popularizarea revistei, cititorii noștri ne scriu:

Țin să salut de la început ideea de a atrage studenții, indiferent de preocupările lor profesionale, în arta scrisului. Sînt ferm convins că nu va rămîne fără urmări.

Trecînd la problemele ce mă interesează direct, și sper că și pe dv., am de făcut cîteva propuneri:

1. O pagină, eventual două, să fie rezervate în exclusivitate problemelor culturale, cronicii cinematografice, teatrale, de muzică, arte plastice: fotografii — chiar colorate, interviuri.

2. O altă pagină — unor discuții pe teme diferite între centrele universitare din întreaga țară, ceea ce cred că se realizează în prea mică măsură prin anchetele organizate.

3. Poate n-ar strica o poștă a redacției. Tot materialul să fie lucrat de voluntari și nu de profesioniști. Evident, publicarea se va face în urma unei selecții severe. Rubrica „Confidențe", în special ce s-a scris în ultima vreme, merită toată atenția și toate laudele cuvenite. Mulțumesc pe această cale studentului Radu Timofte pentru munca depusă.

Mi-e dragă revista și aș vrea să fie pe zi ce trece tot mai plăcută și să ocupe cît mai rapid posibil un loc primordial în preocupările cotidiene ale studenților. Personal m-aș simți onorat să colaborez la revistă.

Cu stimă, nu îndrăznesc să spun, colegială,

Dan TACOIAN

„VIAȚA STUDENȚEASCĂ" URCĂ GREU DEALUL COPOULUI

Cu un an în urmă studenții Institutului politehnic sesizau Consiliul A.S. că au cumpărat de la un chioșc reviste pe care scria „Institutul politehnic". Acestea nu erau altceva decît abonamentele studenților care așteptau zadarnic revistele plătite cu luni în urmă. Funcționarii de la Difuzarea presei au refuzat însă să-și recunoască greșelile, dar s-au angajat să elimine asemenea deficiențe. „Îmbunătățirile" aveau să se vadă în anul universitar următor. 100 de studenți, neprimind abonamentele „ne sesizează din nou. Ajunși la poștă aflăm că s-au primit 100 reviste „Viața economică" în loc de „Viața studențească". O.S.E.P. își face cu prisosință „datoria". Dovada? N-a mai trimis nici pînă azi cele 100 de numere. O altă dovadă a „promptitudinii" serviciului de difuzare a presei constă în faptul că 50 de studenți din anul III Energetică așteaptă din decembrie abonamentele la „Viața studențească". Redacția își exprima speranța că propunerile ei se vor difuza operativ, dar, personal, mă îndoiesc de acest lucru. Din ultimul număr la chioșcul din Dealul Copoului au sosit 40 de reviste pentru peste 10 000 de studenți. Vînzătoarea de la chioșc m-a asigurat că dacă revista ar veni miercuri (și nu vineri) ar vinde fără prea multe probleme peste 300 de numere. **Vineri seara au sosit și abonamentele la cămin. Funcționarul de la poștă le-a aruncat portarului pe masă și a plecat. Nu are timp să le numere. Dacă lipsesc 10—12 reviste nu contează.**

În aceste condiții apare evidentă necesitatea unei revizuiri categorice a întregului mod de difuzare a revistei noastre în funcție de cererile studenților și în centrul universitar Iași.

Bazil SCARLAT

Studenți pe marele ecran

(Urmare din pag. 1)

regizorul-student Const. Vaeni, criticii Rodica Lipatti, Manuela Gheorghiu și Dinu Kivu, precum și Lia Maria Păcuraru, vicepreședintă a U.A.S.R., a avut de vizionat, pentru cele 8 premii în dispută: 32 de filme dintre care cel mai... lung dura 28 de minute, iar cel mai scurt... 26 secunde. Realizatori — cineclubiștii studenți din Iași, Cluj, București și Timișoara, reuniți pentru prima oară după patru ani într-o confruntare care ar putea constitui un punct de plecare pentru o autentică mișcare de cineamatorism studențesc.

În întîlnirile cu juriul, în schimburile de opinii între participanți, în discuțiile... de culise s-a vorbit mult despre dotarea materială, despre condițiile tehnice de realizare. Multe filme vizionate au suferit din cauza indisponibilităților tehnice, dar s-au dovedit debile și în idei. Dincolo de problemele realizării, deci, se ascunde o dispută în jurul diletantismului și amatorismului. Între plăcerea de a filma și necesitatea de a spune „ceva" s-a conturat esența problemelor actualei — și mai ales viitoarei — mișcări cinefile studențești. Incontestabilele reușite ale festivalului au dovedit că indiferent de dotare — sau în pofida ei — studenții reușesc să facă film atunci cînd depășesc „înregistrarea" impersonală pentru elaborarea expresivă, pentru conturarea unei idei. În acest sens o importanță la fel de mare ca dotarea materială o are educarea, cultura cinematografică, lucru despre care s-a discutat mai puțin.

Prezența cineclubului din Iași fiind aproape simbolică, pentru premii s-au „bătut" mai mult timișorenii și bucureștenii. Pentru ieșeni ca și pentru studenții de la Arhitectura bucureșteană, insuccesul a pornit în esență de la „insuficientele capacități materiale de producție — problema cea mai dureroasă a întregii mișcări de cineamatorism studențesc, asupra căreia forurile în cauză, și mai ales A.C.I.N. și U.A.S.R., vor trebui să mediteze serios. Și Clujul, în mare parte, a dezamăgit. Filmele lor studențești, cu actori („Regăsirea" de Vasile Papp, „Numai colegi" de Robert Rosenfeld) s-au consumat în anonimat, mai ales datorită superficialității scenariilor, iar celelalte n-au depășit „luarea de vederi" impersonală, cu excepția acelui joc expresiv de grafică geometrică al Floricăi Bugarschi, pe muzică de Bach: „Compoziție în timp" — distins cu premiul pentru cel mai bun film de animație și a filmului „Iris", a cărui imagine plină de sugestii, concepută de Mihai Handrea prin utilizarea negativului — de asemeni premiat.

Din selecția bucureșteană s-a remarcat un reportaj de vacanță studențesc, vioi și ritmat, „Costinești 1967", realizat de Gh. Moldoveanu, „Igrec 1" de Cîlțea Ștefan și „Vals sentimental" de Ecaterina Roșca.

În esență, cu un palmares judicios, cu un prilej destul de rar de întîlnire și discuții „profesionale", cu o plăcută selecție de filme „hors concurs" oferite de I.A.T.C. și Arhiva Națională de Filme, festivalul de la Timișoara a constituit un eveniment pentru „microbiștii" acestei arte, care se cere încă meditat. Fără o constantă grijă față de cineamatori, care, aici, au ridicat un număr însemnat de probleme referitoare la pregătire și înzestrare, festivalul timișorean ar rămîne întîmplător. Cu prilejul trecerii în revistă a nivelului festivalurilor studențești din această primăvară, ne propunem însă să revenim.

Eugen PATRICHE

Timișoara, 7 aprilie

PALMARESUL

celui de al doilea Festival al cinecluburilor studențești

PREMIUL „CINECLUB 1968": CĂRĂRILE APELOR (Timișoara). Scenariu și regie: VASILE CREȚU. Imagine: SANDU DRAGOȘ.

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI: LEGENDA (Timișoara). Scenariu: I. KRÄNER. Regie: M. PLANCHIȚIU. Imagine: K. SZEHEGHY.

PREMIUL pentru cel mai bun film de animație: COMPOZIȚIE ÎN TIMP (Cluj). Scenariu și regie: FLORICA BUGARSCHI.

PREMIUL pentru cea mai bună regie: GELU MUREȘAN (Timișoara).

PREMIUL pentru cea mai bună imagine: MIHAI HANDREA (Cluj).

PREMIUL criticii cinematografice: POSTUM (Timișoara) de GELU MUREȘAN.

PREMIUL A.C.I.N.: RELAȚII SIMPLE (București) de VANDA MIHULEAC și IOAN BUTNARU.

MENȚIUNE pentru interpretare: VIRGIL GHEORGHIU și PETRICĂ NĂSTASE (Iași).

Cred în sentimentele omului și în Simfonia a IX-a de Beethoven

În timp ce la rubrica „Confidențe" din numărul 13 al revistei apare o scrisoare de o emoționantă sinceritate, scrisoare semnată de o corespondentă din Timișoara, două pagini mai departe, în cadrul anchetei efectuate printre studenții din același oraș *în care locuiește corespondenta amintită, cincisprezece subiecți (studenți și studente) din optzeci și doi de anchetați se opun* categoric *realizării unei punți spirituale cu alți oameni.*

Această coincidență răspunde indirect întrebării puse de Laura Mladin, arătînd că mulți oameni vor să fie singuri, să nu le „fure" alții „secretele" sufletului. Spun aceasta pentru că am constatat, din proprie experiență, că foarte puțini oameni (atît tineri cît și maturi) cred în prietenia „adevărată" dintre un băiat și o fată. De fapt, prietenia, cum spune undeva Tudor Mușatescu, nu poate fi decît „adevărată", căci dacă nu e adevărată, nu e prietenie.

Am crezut și eu că o asemenea prietenie este un lucru perfect realizabil, m-au convins de asta cîțiva scriitori (pe care îi cred) și am încercat să mă împrietenesc cu o fată inteligentă, pe care o credeam lipsită de prejudecăți în privința prieteniei. Din păcate, persoana respectivă, foarte influențabilă, „deranjată" de observațiile „spirituale" ale unor colegi, s-a sfătuit cu oamenii „maturi", *respectiv cu părinții ei, și a ajuns la concluzia că prietenia noastră este o „utopie", că este* imposibil *ca ea să nu derive în „altceva".*

De aceea Laura are perfectă dreptate atunci cînd afirmă că mulți dintre cei de vîrsta noastră (și nu numai ei!) nu sînt sinceri, *că nu știu ce este o prietenie sau nu-i pot face față, că trăiesc superficial. Într-o* adevărată *prietenie se cere deplină sinceritate, iar ca să fii sincer cu alții,* trebuie să fii sincer cu tine însuți, *trebuie să-ți cunoști măcar parțial sufletul. Evident însă că orice monolog este mai obositor, mai deprimant sufletește decît un dialog. Dar eu nu am adoptat ca remediu soluția închiderii între patru pereți și scufundarea într-o adîncă deprimare sufletească.*

confidențe

Cînd văd că orice metodă aș folosi încercările mele de a lega o prietenie durabilă, independentă de timp și spațiu, respectiv de trecerea anilor și de distanțele între viitoarele locuri de muncă, cînd simt că mă cuprinde acea „oboseală sufletească", foarte bine definită de Laura, mă îndrept spre bibliotecă și-i citesc pe Romain Rolland, pe Cronin, Sebastian sau Balzac, oameni care, deși nu s-au bucurat de o asemenea fericire, au crezut cu tărie în existența *ei și în forța prieteniei.*

Ce păcat că nu se cunoaște încă mecanismul emiterii și recepționării undelor cerebrale! Aș fi emis un „apel general" al prieteniei și, din Timișoara, din Iași, din București, Praga, Paris sau Bruxelles, cei care ar fi fost capabili *să-l recepționeze și care ar fi putut și ar fi vrut să emită pe aceeași lungime de undă ca și mine, mi-ar fi răspuns, bucuroși să „dubleze bucuriile și să înjumătățească necazurile", cum spune un proverb.*

În orice caz, vă rog să-i transmiteți acelui „prieten al lui Beethoven" să nu uite că, în cele mai grandioase creații ale sale, în Simfonia a IX-a, în cvartetele de coarde, Beethoven-Omul a găsit întotdeauna puterea interioară de a crea finaluri luminoase, finaluri încrezătoare. Acum, cînd are această fericită ocazie de a realiza legături strînse de prietenie, cînd oameni necunoscuți îi scriu scrisori de o nemaiîntîlnită — cel puțin pentru mine — sinceritate și dăruire sufletească, acum să răspundă tuturor scrisorilor, să riște, *dăruind și celorlalți din rezervele de prietenie păstrate doar pentru Beethoven, căci numai* riscînd *poți* cîștiga. *Să nu procedeze ca Billy „Mincinosul", să „piardă" trenul și să se refugieze mai departe în* iluzia *neputinței de comunicare.*

Trebuie să speri, să crezi în sentimentele nobile ale omului, să nu te mulțumești cu trăirea superficială a acestora.

Ovidiu SOLOMON
București

SEMINARUL

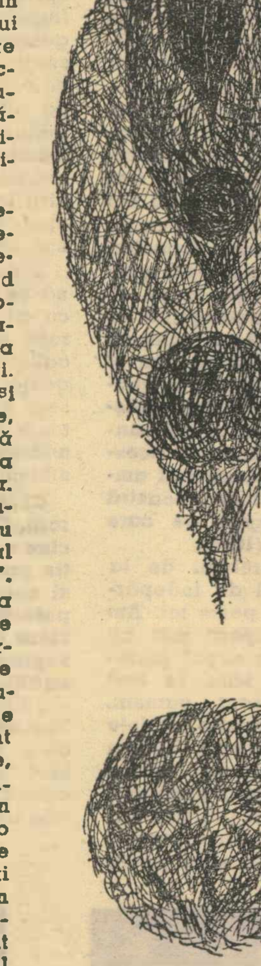
VERIGĂ SLABĂ A CUNOAŞTERII

În ansamblul activităţilor universitare, seminariile, ca una din formele esenţiale, cu un aspect dublu, dat de munca didactică şi de cea a studenţilor, sînt chemate să stimuleze şi să dezvolte independenţa şi elasticitatea gîndirii, spiritul de sinteză şi de polemică, originalitatea viitorilor specialişti. În condiţiile actuale, cînd sistemului nostru de învăţămînt i se aduc îmbunătăţiri substanţiale, problemei seminariilor universitare i se acordă un credit sporit. Aşadar, răspunzînd cerinţei imperioase de a face din seminarii momente revelatoare ale studiului, revista noastră organizează şi de această dată o anchetă în rîndul celor interesaţi direct : studenţii şi profesorii lor.

Participă prof. univ. Iosif Pervain, prof. univ. Gall Ernö, de la Facultatea de filologie a Universităţii „Babeş-Bolyai", conf. univ. Călina Mare, conf. univ. Ioan Irimie şi conf. univ. Dumitru Isac, de la Facultatea de istorie şi filozofie a aceleiaşi universităţi, asist. Ion Pop, de la Facultatea de filologie, precum şi studenţii Rodica Blaga (Filologie), A. Donnat (Filozofie), N. Băldea (Filologie), Olimpia Radu (Filologie), Nicolae Petrovici (Filozofie) şi Gavril Neamţu (Filologie).

★

„În procesul de învăţămînt din facultăţi, seminariile reprezintă, fără îndoială, un mijloc important şi eficient de însuşire temeinică de către studenţi a cunoştinţelor de specialitate — a spus **prof. univ. Iosif Pervain.** Tocmai din această cauză cred că e necesar să îmbunătăţim sistemul seminariilor, în primul rînd prin stabilirea rezonabilă a numărului de seminarii obligatorii pentru fiecare an de studiu, a orelor de seminar afectate diferitelor materii predate, a modului în care este mai indicat să se desfăşoare aceste seminarii, cît şi a rentabilităţii lor ştiinţifice. Oare numărul seminariilor nu e prea mare ?

Socotesc că anumite îmbunătăţiri trebuie aduse şi actualului sistem de seminarizare (desfăşurat pe grupe restrînse, de 25—30 de studenţi), dat fiind că există şi discipline (de exemplu Istoria literaturii române) unde mai profitabilă s-a dovedit în trecut seminarizarea pe grupe mari, pînă la 100 de studenţi. Printre aceşti 100 de studenţi se pot găsi oricînd suficiente elemente valoroase, care să asigure discutarea aprofundată şi la un nivel ştiinţific corespunzător a problemelor abordate în seminar. Aceste elemente vor deveni cu siguranţă un exemplu şi un stimulent pentru colegii lor certaţi cu studiul adîncit al disciplinelor din planul de învăţămînt".

„Consider că, totuşi, un număr prea mare de studenţi într-un seminar face dificilă buna lui desfăşurare, a intervenit **Rodica Blaga.** Vorbesc în calitate de studentă aflată în pragul examenului de stat, din experienţa celor 5 ani de facultate. Dacă nu toţi studenţii sînt solicitaţi se creează o stare de apatie, de somnolenţă. Vă dau un exemplu concret : la noi seminarul e „alcătuit" din lectura unui referat care durează o oră, o oră şi jumătate, din intervenţiile celor doi coreferenţi (care de cele mai multe ori afirmă că referatul a fost bun şi că ei nu prea mai au multe de completat) şi din concluziile trase la sfîrşit de conducătorul seminarului. Restul sîntem inactivi. Oare, dacă s-ar mai mări numărul de studenţi într-un seminar, situaţia nu s-ar înrăutăţi şi mai mult ? Şi aşa atmosfera lui e destul de „cenuşie"... E adevărat, această atmosferă e direct proporţională şi cu atitudinea şi pregătirea conducătorului de seminar, şi cu obiceiul de a „relua" cursul la seminar fără nici o idee originală, şi cu inerţia unei mari părţi dintre noi, care nu se prea pregătesc... Dar să ne bizuim reuşita seminarului doar pe cîţiva oameni „de bază" care, să zicem, i-ar putea stimula de la sine pe ceilalţi colegi, cred că nu-i deloc indicat".

„Într-adevăr, se poate vorbi, din păcate, de o atmosferă „cenuşie" a seminariilor — a spus **conf. univ. Ioan Irimie.** Cauzele reale trebuie căutate în asigurarea condiţiilor propice desfăşurării seminarului şi a indicării modului lor de realizare. În ansamblul acestor condiţii, cu totul fundamentală mi se pare a fi condiţia student. Studentul, chiar prin definiţie, trebuie să fie bun şi foarte bun, setos de ştiinţă şi cultură, dornic de a şti şi de a descoperi, animat de idealuri majore, chemat la activitate de visurile şi pasiunile unei realizări de anvergură. Cu indolenţi, apatici şi anemici intelectuali, tipul de seminar ideal nu se poate realiza. Pe linia indicării modurilor şi formelor de organizare menite să permită o anumită apropiere de ceea ce am considerat mai sus, îmi permit să sugerez următoarele : reducerea numărului de seminarii la 1—3 pe săptămînă ; pe discipline reducerea acestora la 1—2 pe lună ; seminarul să fie condus de asistent şi asistat de profesor sau conferenţiar ; intervenţiile valoroase din seminarii să aibă perspectiva şi posibilităţile publicării".

„Eu aş propune ca majoritatea orelor de seminar să fie acoperite de profesorii şi conferenţiarii care ţin şi cursurile — ne-a declarat **prof. univ. Iosif Pervain.** O experienţă didactică de aproape trei decenii m-a convins că în felul acesta studenţii sînt mai cîştigaţi sub raporturi multiple (instructiv, educativ etc). Pe deasupra, cadrele tinere şi foarte tinere ar putea trage de aici foloase preţioase. Ucenicind pe lîngă cadrele mature, s-ar iniţia pas cu pas într-un mod cît se poate de serios în tainele ispititoare ale dăscăliei universitare, care, să recunoaştem, nu este de loc uşoară".

„Este adevărat, eficienţa multiplă a unui seminar este cu atît mai mare cu cît cel care îl conduce are cunoştinţe mai vaste şi posedă totodată arta de a canaliza discuţiile spre ceea ce este mai important, spre aspectele mai puţin bătătorite, spre problemele deschise ale temei — a spus **conf. univ. Călina Mare.** O astfel de perspectivă largă e mai firească la un profesor cu experienţă îndelungată, deşi, odată şi odată, fiecare asistent trebuie să primească „botezul focului" în înfruntarea cu opinia studenţească. Dar nu este indiferent cînd şi cum începe această înfruntare. Dacă ea are loc prea curînd după absolvire, ajungem la o situaţie diametral opusă celei dorite : superficialitatea în pregătirea seminariilor, discuţii palide, stagnare sau, în fine, progres lent atît al asistentului cît şi al studenţilor. De aceea, ideal ar fi ca asistentul (după cum o arată şi denumirea funcţiei) să-şi secondeze profesorul în activitatea didactică, înlocuindu-l din cînd în cînd la lecţii şi seminarii, pentru care să se pregătească în mod deosebit. În acest fel s-ar contura limpede progresul firesc al asistentului care se va răsfrînge pozitiv şi asupra procesului de învăţămînt".

„După părerea mea, important este nu cine ţine seminarul, ci cum îl ţine — a spus **N. Băldea.** Seminarul presupune competenţă. Or, competent poate fi şi un profesor, dar şi un asistent. Cel care conduce un seminar trebuie să posede cunoştinţe vaste în specialitatea sa şi să ştie să le „distribuie" studenţilor. Sînt asistenţi care ne-au încîntat şi ne încîntă prin ţinuta şi competenţa cu care ştiu să conducă seminarul...".

„Dar problema aceasta — opinează **prof. univ. Gall Ernö** — trebuie privită şi sub unghiul diferenţei dintre generaţii. Profesorul, făcînd parte dintr-o altă generaţie, poate deseori să apară studenţilor rutinat, sau mai puţin receptiv la nou... Asistentul dimpotrivă, în cazul fericit cînd e într-adevăr receptiv şi bine pregătit. Intervine aici şi un alt aspect : dacă profesorul face şi seminarii cu studenţii, îşi poate da seama de neajunsurile cursului. Aceasta, însă, numai în alternativa cînd studentului i s-ar da posibilitatea să critice părţile rele ale cursului predat. În orice caz, revenind la cele afirmate la început, nu sînt împotriva conducerii seminarului de către asistenţi dintre cei mai bine pregătiţi, dar, accentuez, cu obligaţia profesorului de a-i... asista".

„Culoarea „cenuşie" a celor mai multe dintre seminarii — a spus **asist. univ. Ion Pop** — are şi alte cauze : oricît ar părea de paradoxal, mulţi, prea mulţi dintre studenţii de la Filologie nu citesc decît foarte puţină literatură. Se poate motiva această realitate numai prin clasicul „dezinteres pentru studii" ? Sînt convins că nu. Adeseori, studenţi dintre cei mai buni nu dau rezultatele aşteptate pentru că **nu au timp să citească** atît cît ar fi necesar pentru o temeinică aprofundare a materiei. Problema timpului „liber" este, deci, mereu actuală. Chiar în paginile „Vieţii studenţeşti" profesori cu o îndelungată experienţă didactică şi-au spus părerea despre această problemă. L-aş cita doar pe profesorul N. Cajal: «Două dintre motivele de nemulţumire studenţească sînt frecvenţa obligatorie şi supraîncărcarea»".

„Problema veşnică a timpului afectat studiului este, pe bună dreptate, departe de a fi rezolvată — consideră **Nicolae Petrovici.** Pentru reuşita unui seminar studentul trebuie să citească mult, să aibă acces la un material bibliografic cît mai divers, care să exprime opinii chiar contradictorii ; în fine, să aibă la dispoziţie şi timpul necesar pentru aceasta. Dar ce te faci cînd ai de pregătit zilnic cîteva seminarii la care prezenţa ta e obligatorie ? Oare nu de aici se naşte superficialitatea pregătirii ?"

„Eu voi exemplifica practic justeţea acestui punct de vedere, a spus **Olimpia Radu.** Fiind în anul al III-lea al Facultăţii de filologie, secţia de limbă şi literatură română, am cca. 30 de ore de cursuri şi seminarii pe săptămînă. Pentru a da un randament de 100 la sută mi-ar fi necesare săptămînal cca 40 de ore pentru studiu. Din cele 30 de ore despre care am vorbit, cel puţin 10 sînt ore de seminar, deci am 5 seminarii. Socotind apoi bibliografia necesară pentru pregătirea aprofundată a unui seminar şi adăugind faptul că e la fel de necesară bibliografia generală ca şi lectura, se vede că, practic, e imposibil ca toate cele 5 seminarii să fie pregătite la acelaşi nivel. Trebuie să fie revizuit, fără discuţie, programul de învăţămînt".

„Pînă cînd nu se va rezolva problema cursurilor speciale, care ar trebui să devină preponderente, şi atîta timp cît frecvenţa la toate cursurile va fi obligatorie iar programa la fel de încărcată, activitatea de seminarizare nu va progresa mult", susţine **asist. univ. Ion Pop.**

„Şi eu consider că Ministerul Învăţămîntului ar putea face cîte ceva în această direcţie, opinează **conf. univ. Călina Mare.** În primul rînd e necesară o diferenţiere între disciplinele cu seminar şi cele care ar putea fi însuşite fără seminar. În al doilea rînd, o cale pentru redresarea activităţii în acest sector ar constitui-o reducerea la jumătate a orelor de seminarii afectate disciplinelor de bază. În al treilea rînd, întrezăresc posibilitatea abordării unei modalităţi moderne de prelegere universitară, prin concentrarea expunerilor — acolo unde se poate — în prelegeri de 80—90 de minute, eliminînd pauzele. În acest fel s-ar micşora efectiv numărul de ore petrecut în sălile de lectură ale bibliotecilor".

„Aş mai putea adăuga, printre propuneri, necesitatea eliminării aşa-zisului procedeu „de reluare" a cursului sub formă de... seminar — a spus **conf. univ. Dumitru Isac,** procedeu înapoiat, stagnant, plictisitor, pe cît de comod pentru cadrul didactic, pe atît de neatractiv pentru studenţi. Cursul şi seminarul trebuie să fie două forme absolut diferite. Prima se străduieşte cu precădere să dea cunoştinţe, vizează de obicei memoria, fără a neglija, bineînţeles, gîndirea studentului, iar a doua trebuie să acţioneze cu precădere asupra gîndirii, să „ascută" operativitatea şi justeţea logică, ştiinţifică a inteligenţei, fără să neglijeze însuşirea sau aprofundarea unor noi cunoştinţe".

„De asemenea, ar trebui scoase din programa de învăţămînt a anilor superiori cursurile şi seminariile care au avut loc, într-un fel sau altul, în anii inferiori, cum e cazul Introducerii în lingvistică, obiect întîlnit, aproape identic, atît în anul I cît şi în IV — a spus **Gavril Neamţu.** În aceeaşi ordine de idei, consider că este timpul să se pună o dată la punct problema cursurilor şi seminariilor speciale, doar acestea fiind menite, logic, să fie frecventate obligatoriu şi la alegere".

„Pentru a cîştiga un surplus de eficacitate şi atractivitate, un bun seminar e necesar să fie clădit pe două sau trei teme, care să poată fi discutate exhaustiv, şi nu pe un şir întreg de teme şi „subteme", a căror tratare e departe de a fi terminată în două ore, a adăugat **asist. univ. Ion Pop.** În afară de aceasta, un seminar ar avea numai de cîştigat dacă s-ar asigura propunerea şi confruntarea punctelor de vedere într-o cît mai liberă concurenţă a ideilor. Pentru că studentul **trebuie** să aibă şi puncte de vedere proprii, nu numai să le adopte pe cele ale profesorului şi asistentului, mai mult chiar, trebuie să aibă curajul să le şi critice pe acestea din urmă, bineînţeles dacă are argumente. Numai în aşa fel se va oţeli personalitatea lui în vederea confruntărilor profesionale care-l aşteaptă după absolvirea facultăţii".

★

Am reprodus în această anchetă, realizată la Cluj, cîteva din problemele care frămîntă studenţimea şi cadrele didactice în legătură cu una din cele mai controversate forme de învăţămînt universitar, cît şi cu aspectele sale adiacente. Dacă seminariile, aşa cum se ţin ele în momentul de faţă, au putut naşte, în discuţiile dintre cei care le conduc şi participanţi, atîtea propuneri argumentate, considerăm că forurile în drept au datoria de a nu le trece cu vederea. În condiţiile procesului de perfecţionare a învăţămîntului de toate gradele, o asemenea acţiune este nu numai necesară, dar şi posibilă.

Subredacţia „VIEŢII STUDENŢEŞTI" din Cluj

CONVORBIRI

cuvintele artistului

În atelier miroase a ghips ud și e frig. Peretele de geamuri este acoperit cu o draperie întunecată de pînză și sub tavanul înalt pe care fruntea lui Eminescu îl atinge aproape, în mijlocul atîtor oameni așteptînd într-un fel de încordare nemișcați, orice gest mi se pare profanator și riscant. La început nu îndrăznesc nici să rotesc ochii. Aș avea nevoie de un punct de sprijin pentru a-mi putea ridica privirea în acest univers. Îl descopăr în unghiul în care cele două trupuri fericite se reazemă imaginînd Edenul. Și deodată îmi dau seama că mă aflu într-o lume cunoscută de mult, lumea în care m-am născut și am crescut. Ochii lui Nicolae Iorga mă privesc furtunos de sub fruntea de boltă bizantină; pumnul lui Horia se strînge solidar cu mine și amenințător; într-o mișcare bănuită de secole Isus sărută în creștet trupul de cruce al Mariei Magdalena; Mihai Viteazul călare își așteaptă soclul de la Alba Iulia și, în cîteva atitudini, senin sau profetic, Ștefan cel Mare ține dreaptă sabia din Piața Sucevei. Peste toți, mult deasupra, Eminescu își înalță capul desprins de trup, cu o privire albă de zeu. Și mai este Dante, și mai este Hașdeu, și mai sînt soldați, și mai sînt femei însărcinate ținîndu-și sînii dătători de viață în mîini, și fiecare volum este o tentativă de naștere, un unghi din care se realizează lumea.

Și părintele acestei lumi se mișcă la cîțiva pași de mine printre imenșii lui fii cu aerul unui vizitator. Îl privesc, îi privesc sprîncenele stufoase, trăsăturile necunoscute, hainele indiferente, pipa care se stinge mereu uitată în timpul conversației și mi se pare ciudat că printre aceste statui care îmi sînt de ani de zile intime, el, creatorul lor, îmi este străin...

Sculptorul OSCAR HAN nu dă interviuri și convorbirea noastră trebuie să debuteze printr-o delimitare strictă de genul incriminat. De altfel un interviu presupune întrebări și răspunsuri și cum se pot pune întrebări unui artist a cărui unică menire în lume este de a se întreba fără încetare singur? Nu pentru a-l întreba, ci pentru a-l cunoaște am venit.

În timp ce vorbește, sculptorul alege dintr-un geamantan de lemn file dactilografiate pe care mi le întinde, rugîndu-mă să le citesc cu voce tare. Se înjghebează în felul acesta un ciudat dialog între cuvintele sale de acum și cele scrise cu adevărat talent publicistic în urmă cu decenii, un dialog în care replicile nu se contrazic niciodată, se interferează completîndu-se doar, alcătuind imaginea unei vieți și a unei gîndiri de consecvență. Și alături de cafeaua preparată ospitalier și uitată apoi în picurarea ideilor, alături de cufărul țărănesc plin cu manuscrisele zecilor de ani de gazetărie, alături de umbra lui Blaga chemată de cîteva ori lîngă noi, am fost martorul unui neobișnuit și revelator spectacol, al unei captivante convorbiri a artistului cu sine însuși.

UN PORTRET AL LUI BLAGA

— Voi regreta întotdeauna că n-am avut niciodată, nici el nici eu, răgazul necesar pentru a face un portret al lui Blaga. L-am iubit și ca om și ca poet, enorm. În poezia română și în sufletul meu, lîngă Eminescu (dar fără a stăpîni în aceeași măsură forțele imponderabilității) stă Blaga.

Nu știu cine, între Arghezi și Blaga, este mai mare poet, dar Arghezi este un genial poet de lume, Blaga este un mare poet de catedrală. Și totuși, ca om, ca frumusețe spirituală, ca personalitate, Blaga era superior propriei sale poezii.

CITESC: „Poetul Lucian Blaga era făcut pentru mari altitudini de gîndire, pentru pure atitudini de sensibilitate, pentru orientare pe cel mai înalt plan al creației poetice, al gîndirii filozofice, al mișcării lui în viață. Contactul cu el era binefăcător pentru orice om, pentru orice scriitor. (...) Avea ochii foarte frumoși, foarte vii, blînzi, și parcă din privirea lui se desprindeau numai întrebări. Rar avea și el ceva de spus. Era o plăcere conversația făcută cu acest om curat, întreg, sincer și fără nici un fel de falsificare, poză sau sentiment că ar avea ceva de ascuns. Deși el nu se destăinuia, cîteodată povestea lucruri așa de intime, legate de ființa lui, de sufletul lui, de gîndirea lui, încît îl citeai în inimă și îți crea un sentiment de evlavie". (1968).

N-AM ÎNTÎLNIT NICI UN OM

CITESC: „Reprezentanții caracteristici după mine ai sculpturii românești sînt: sculptorul I. Georgescu, autorul statuii lui Gheorghe Lazăr și al statuii lui Gheorghe Asachi din Iași. Sculptura din timpul lui era pusă în serviciul antreprizei de pompe funebre. Opera lui Georgescu e impregnată de spirit constructiv cu o rară forță de abstractizare plastică. Georgescu e primul nostru sculptor de valoare artistică. Brâncuși, în ciuda preocupărilor lui multiple și încărcate de tendințele mai multor stiluri arhaice, rămîne tot realistul din prima fază de realizare. Paciurea, dotat cu un mare sentiment pentru plasticitatea formelor. Gigantul în piatră din parcul Carol este o lucrare de dimensiune, cu concepție largă și unitară. D. Paciurea este un nedreptățit al timpului nostru. Nu i s-a dat nici un prilej să realizeze opere în măsura talentului său și la care avea tot dreptul. Fr. Storck, o conștiință severă pentru ceea ce constituie meșteșugul sculpturii. Medrea, cu simț al volumului și fluiditate ritmică. Cine e urmașul acestora, sau cine va izbuti să realizeze mai amplu și mai original pentru vremea noastră spiritul sculptural — iată enigma pe care numai viitorul o va dezlega!" (1929).

— Am vizitat Expoziția tineretului de la sala Dalles și m-a izbit efortul de îndepărtare de uman care se observă peste tot. Am străbătut sălile și n-am descoperit nici un om. O singură excepție poate: capul pictorului Țuculescu, datorat fiicei sale. În rest nici un singur om. Ne-am născut oameni, avem o anumită înfățișare, anumite dorințe și un anumit fel de a vedea lumea. Vedem arborii arbori și animalele animale, avem idealuri umane, suferințe și fericiri omenești. Arta secolelor s-a dezvoltat și s-a perfecționat în vederea exprimării cît mai întregi a acestor date care ne caracterizează. Ce sens poate avea atunci această luptă de a nu mai fi noi înșine, de a așterne pe pînză sau de a modela în spațiu mesaje insolite și indescifrabile? Am căutat ca Diogene, cu toate lămpile din mine aprinse, și nu am găsit nici un om.

CITESC: „În sculptură mă interesează omul, în tot ce are mai definit și mai constant în viață, în tot ce e mai esențial în vitalitatea lui". (1929).

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ARTISTIC

CITESC: „Mi-a trebuit după terminarea școlii să muncesc să mă dezbar de cele ce-am învățat la școală. Învățămîntul artistic la noi fiind o ruină, constituie o grea problemă culturală". (1929).

— Nu cum trebuie sau cum nu trebuie să fie învățămîntul artistic trebuie să se discute. Nici o teorie nu-și are rostul, nici o soluție teoretică nu se poate da. Problema este aceea a oamenilor. Dacă vor exista profesori buni și în urma selecției de la examenele de admitere vor intra în institut elemente talentate, situația va fi rezolvată. Atîta vreme, însă, cît profesorii ca artiști nu ating nivelul de participare într-o expoziție, orice discuție teoretică este timp pierdut. Învățămîntul artistic este o problemă de stat, după cum o problemă de stat este găsirea oamenilor potriviți în fiecare domeniu de activitate.

„CUVÎNT ÎNTRE GENERAȚII"

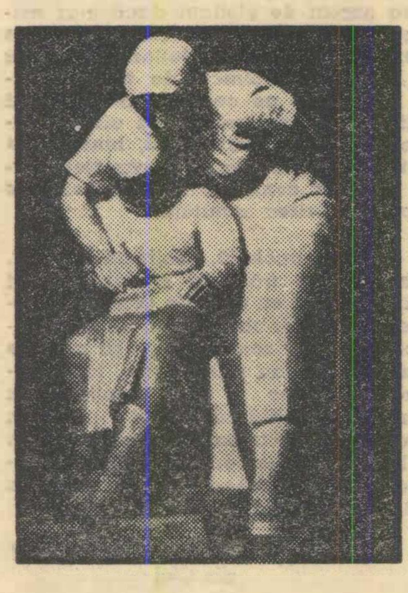
— Problema învățămîntului în momentul nostru politic cred că se încadrează în problema generațiilor. Avem acum o generație care vrea să se detașeze cu totul de orice obligație în timp și să domine prin pasiunea frumoasă și puternică de a se realiza ca o generație a cărei putere de creație și creație să fie unică, independentă, dominantă și, mi-e greu să folosesc termenul, universală. Se uită însă că, înainte de a fi universal, Eminescu și marii noștri creatori au fost locali. Au fost legați geografic de pămîntul românesc, au gîndit și au trăit pe meleagul țării lor și au creat valori naționale care apoi, doar prin selecția timpului, pot deveni universale, epatante pentru străini.

E dureros să vezi că o generație nu vrea să se sprijine pe nimic, cu atît mai mult cu cît, în fapt, nu există deosebiri între generații, există numai deosebiri între diversele calități umane; numai între prostie și inteligență sînt deosebiri, între urîciune și frumusețe umană. Fiecare generație are parte de toate acestea, nici una nu este favorizată sau nedreptățită. Toți trăim sub același cer, toți sîntem sub același soare.

CITESC: „Nu înțelegem vrajba între generații. Cine are interes s-o întrețină și mai ales cine o alimentează? Cultura înseamnă filiație prelungită în timp; înseamnă continuitate și coeziune a suportului serios, a miezului puternic de orice cultură; iar generațiile, chiar dacă se deosebesc în aspirațiile lor, se suprapun cu straturile în rocile care, deși stratificate, rămîn bloc de piatră". (1937).

...Afară, plopii își împrăștie semințele în lumină cu o dăruire aproape umană, trecîndu-și frumusețea dintr-o generație în alta, fără hiaturi, cu o gravitate dureroasă dar calmă, respectînd, în sevă și muguri, cuvintele artistului căruia îi sînt cu mîndrie vecini.

Ana BLANDIANA

ARTE 7 ZILE

Inițiat de studențimea clujeană acum doi ani, festivalul „Primăvara studențească" începe să se afirme tot mai mult ca o realizare culturală universitară, cu semnificație republicană. La a treia sa ediție, Festivalul deschide entuziasmant largi posibilități de afirmare creației artistice și interpretării originale studențești.

Ca dascăl al atîtor generații de studenți, ca rector al Universității clujene, ca președinte de onoare al festivalului, urez din tot sufletul meu un strălucit succes acestei tinerești întreceri de elită, dorindu-i să devină în viitor o manifestare culturală de prestigiu internațional.

Reușita celor mai buni să fie și reușita tuturor participanților în năzuința lor spre desăvîrșire.

Academician profesor
(ss) C. DAICOVICIU

artă modernă

Prea puțini norocoși au fost prezenți luni seara (1 aprilie) în sala de spectacole a Casei universitarilor din Cluj. Unii poate n-au cunoscut noutatea și calitatea spectacolului, alții probabil n-au mai ieșit din labirintul găsirii unui bilet. Asta nu că s-ar fi epuizat biletele —, nici vorbă — ci pentru că biletele au fost repartizate la cluburi pe facultăți, cluburi a căror activitate-fantomă în vînderea biletelor e proverbială.

S-au prezentat cele mai noi lucrări ale lui Costin Miereanu (același autor care cu o zi înainte, prin intermediul Filarmonicii clujene, dirijată de M. Cristescu, cu A. Hrisanide ca solist, a uimit pur și simplu auditoriul săptămînal al filarmonicii cu al său „Concert pentru pian și orchestră" — o lucrare de avangardă de cea mai înaltă factură artistică), V. Herman, André Jolivet, Jan van Werimen, Rob Dubois. Au interpretat : A. Hrisanide, C. Miereanu, A. Hodutin, Sever Tipei, Valeriu Barbuceanu, Ion Goilă și un cvartet studențesc.

Tînărul Costin Miereanu a obligat pur și simplu pianul să delireze în „Cadență" dar mai ales în remarcabila „Muzică poetică" (ambele interpretate împreună cu A. Hrisanide). În ultima bucată autorul a reușit o surprinzătoare și șocantă îmbinare de sunete obișnuite și banale cu sunetele pianului : de percuție prin clape sau direct pe corzi, de ciupire. S-au mai adăugat, ca obsesia unui coșmar de vis greu, istovitor pînă la cedarea nervilor, trei voci omenești ce recitau straniu, apersonal, fantomatic. Unii au fost și sînt, poate, tentați să zîmbească. Ar fi păcat să judecăm așa de ușor și să nu recunoaștem că dincolo de aspectul de șoc al compoziției, efectele psiho-emotive obținute în sală au fost cu adevărat fantastice. Asta *este* artă, chiar dacă în conservatorismul nostru comod o negăm ca niște vrednici sclavi ai armoniei și melodiei clasice.

În partea a doua am admirat pe talentatul balerin George Căciuleanu, care a susținut un recital de balet modern și pantomimă pe muzică, de la simbolistul Debussy („Preludii la după-amiezile unui faun"), pînă la mimarea magistrală a poeziei lui J. Prévert „Doi și cu doi fac patru" (Page d'ecriture) și „spirituals-urile negre" în coregrafia lui Miriam Răducanu.

A fost un spectacol remarcabil. Păcat că puțini s-au bucurat de el. Cu toate acestea, regia (Bissy Roman) a lăsat de dorit, dînd aspectul de ceva făcut în pripă. Altfel, greu de conceput omisiunea jocurilor de lumini ce ar fi dublat efectul unor bucăți muzicale sau coregrafice.

Așteptăm, în continuare, alte seri de artă modernă și contemporană de la care să nu lipsească pictura și sculptura actuală. Atunci titlul de „Artă modernă" ar fi meritat pe deplin.

Ion MARCEA

muzica ușoară

Ritmuri studențești

„Ritmurile studențești" (spectacol de estradă prezentat în cadrul festivalului „Primăvara studențească", la Cluj) au vrut parcă să demonstreze că există nu numai suficiente potențe componistice, ci și interpretative, în muzica ușoară românească, rămînînd doar ca acestea să fie descoperite, valorificate, cultivate. Formația lui Gabriel Mărgărint s-a dovedit încă o dată bine strunită și exersată pentru o competiție de mare anvergură, prezentînd un spectacol omogen de înalt nivel artistic, plus originalitate. Melodiile „De ziua mea" — cîntec — de Romeo Capus, „Cine-i de vină ?", „Amîndoi mergînd pe stradă", de Erik Monyak, „Nu mai cred în amintirea ta" de Puiu Hațeganu au arătat că studenții compozitori știu să armonizeze textul de muzică și interpretarea, după cum întreg spectacolul a evidențiat (a cîta oară ?) locul onestității, conștiinței și seriozității în pregătirea confruntărilor cu luminile rampei ; că pasiunea, dăruirea și conștiinciozitatea sînt indispensabile (chiar și !) muzicii ușoare... Fără a nega locurile comune, unele plafonări, poate mai exact lipsa de evoluție interpretativă la unii soliști, merită înregistrată reușita artistică a cîntăreților Ileana Chira, Delia Lucaciu etc. Am nota în paranteză faptul că deși spectacolul a beneficiat de regia actorului George Motoi — și s-a bucurat de mare succes ! — montarea scenică a rămas în cadre clasice statice, iar prezentarea deficitară și ascunsă în culise a lăsat publicul neavizat asupra titlurilor și autorilor melodiilor originale. Dar, oricum, mare atenție la această pepinieră de talente: studențimea !

Virginia FECHETE

Delia Lucaciu, studentă în anul II al Facultății de filologie, o veritabilă speranță a muzicii noastre ușoare.

rampa

Teatrul, una din formele cele mai răspîndite ale artei moderne, cu o putere mare de influență asupra publicului prin finalitatea sa etică și estetică, se bucură de o deosebită apreciere din partea generației tinere. Acest lucru este relevat și de locul deosebit pe care-l ocupă spectacolele de teatru în cadrul festivalului „Primăvara studențească". O privire rapidă asupra repertoriului sesizează diversitatea lucrărilor dramatice alese, atît ca specie cît și ca apartenență la cele mai relevante etape din istoria teatrului național și universal. Ne bucură prezența piesei „Norii" de Aristofan în interpretarea formației de teatru a Facultății de filologie, mai ales că pe scenele noastre autorii antici nu sînt suficient jucați. Sînt prezenți și Pirandello cu „Astă seară se joacă fără piesă" în interpretarea colectivului de la Conservatorul „Gh. Dima" (de altfel jucată și în cadrul festivalului trecut ? !), Robert Thomas cu lucrarea „Capcana pentru un singur om", Jean Paul Sartre cu „Lizzie Mak Kay", o serie de autori tineri din dramaturgia noastră (D. Solomon, Sorana Coroamă, Laurențiu Fulga). Remarcăm prezența piesei „Ah, tineretul acesta !" scrisă de studentul Radu Țuculescu de la Conservator.

Spre deosebire de edițiile anterioare s-a acordat atenția necesară nu numai studenților interpreți ci și studenților regizori (Ștefan Petre, C. Ștefănescu, Radu Țuculescu). Cu toate acestea am fi așteptat un repertoriu orientat mai mult spre dramaturgia modernă — care s-ar fi încadrat mai bine în structura unui asemenea festival în exclusivitate al studenților. Poate în același sens era necesară și o viziune regizorală nouă — axată pe mișcarea teatrală contemporană (o excepție revelatoare o face însă „Norii" de Aristofan)

Se pare că formațiile teatrale prezente la festival n-au înțeles că una din sarcinile lor este educarea publicului. Uneori ele s-au conformat gustului acestuia, interpretarea lor mergînd pe exploatarea efectelor facile („Lizzie Mak Kay", „Năpasta"). Lipsind interiorizarea, s-a neglijat un imperativ al teatrului modern. Opera nouă nu face „demonstrația analitică" a condiției noastre, nu vorbește de „angoasele" sau „incertitudinile" noastre — ea le arată.

Ion CRISTOIU

căutări diverse dar uneori haotice

În prezența unui public numeros, la galeriile Fondului plastic din Cluj a avut loc, în seara zilei de 1 aprilie, vernisajul expoziției de arte plastice a studenților Institutului „Ion Andreescu", expoziție organizată în cadrul festivalului „Primăvara studențească 1968". Cuvîntul de deschidere a fost rostit de rectorul Universității „Babeș-Bolyai", academicianul profesor Constantin Daicoviciu, președinte de onoare al festivalului, iar din partea artiștilor plastici a vorbit prorectorul Institutului „Ion Andreescu", Andrassy Zoltan, arătînd importanța, obiectivele și speranțele care se leagă de această expoziție.

Problema care se pune de la început este de a vedea în ce măsură creațiile artiștilor plastici studenți oglindesc o gîndire artistică profundă, care poate deja să contureze perspectiva personalității lor viitoare. Principiul învățămîntului plastic actual este îndemnarea studenților către sursele cele mai firești ale artei : realitatea contemporană, tradiția școlii românești de arte plastice, creația strălucită a spiritului folcloric românesc. Dar această îndrumare a fost uneori greșit interpretată, aplicată mecanic, conducînd spre anumite forme ale tradiției neesențiale, învechite, inapte pentru o interpretare modernă a motivelor clasice sau a noilor realități, iar lucrul acesta n-a rămas fără ecou în expoziție.

Raportată la ediția precedentă, expoziția este net superioară, atît calitativ cît și în ceea ce privește modul de organizare a spațiului. (Deci se poate acorda și studenților un spațiu adecvat de expoziție ! ! !). Numărul mare al expozanților (aproximativ 50), de la toate cele cinci secții ale institutului, a permis formarea unei viziuni de ansamblu asupra acestei etape din formarea viitorilor artiști. Numărul mare de lucrări, cu o tematică bogată, relevă o diversitate de stiluri, variate maniere de experimentare, unele continuînd valorile tradiționale ale artei românești, culte sau populare, altele uzînd de procedee ale curentelor moderniste, rezultatele fiind uneori valoroase, alteori rămînînd simple căutări.

Privită în ansamblu, expoziția relevă o serie de căutări, lipsite de o idee care să coordoneze organizarea compoziției și a elementelor cromatice, ajungîndu-se la realizări pur formale, lipsite de elementele definitorii ale valorii artistice. Culoarea generală este destul de subtilă, ajungînd uneori la rafinament (Victor Munteanu, Compozițiile I și II), dar în unele lucrări devine statică, monotonă, de o scădere valorică supărătoare. Desigur că este foarte dificil și nerecomandabil să exprimi verdicte, avînd în vedere că nici unul dintre studenți n-a ajuns la maturitatea artistică, la o realizare deplină a potențelor virtuale proprii personalității lor, fiind supuși continuu evoluției sau involuției. Cu toate acestea, unii dovedesc o gîndire filozofică, o posesie a mijloacelor plastice capabile să o exprime destul de edificator. Mă gîndesc aici la pînzele lui Cimpan Sorin (între care Peisaj de iarnă**), la Rusu Elisei, cu o gîndire intensă susținută de o frumoasă dinamică a culorii** (Compoziție, Peisaj marin)**, Liviu Șerban** (Bocitoarea, Portret)**, Tolvai Gheorghe, cu două lucrări nonfigurative** (Contrast I și II).

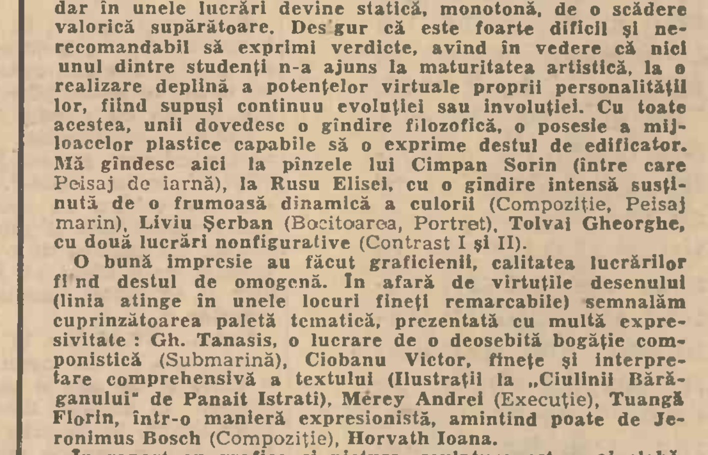
O bună impresie au făcut graficienii, calitatea lucrărilor fiind destul de omogenă. În afară de virtuțile desenului (linia atinge în unele locuri fineți remarcabile) semnalăm cuprinzătoarea paletă tematică, prezentată cu multă expresivitate : Gh. Tanasis, o lucrare de o deosebită bogăție componistică (Submarină)**, Ciobanu Victor, finețe și interpretare comprehensivă a textului (Ilustrații la „Ciulinii Bărăganului" de Panait Istrati), Mérey Andrei** (Execuție)**, Tuangă Florin, într-o manieră expresionistă, amintind poate de Jeronimus Bosch** (Compoziție)**, Horvath Ioana.**

În raport cu grafica și pictura, sculptura este mai slabă, cedînd fie didacticismului (portrete cu o săracă ilustrare psihologică), fie dovedind o insuficientă stăpînire a mijloacelor de expresie. Dintre lucrările mai bune se pot aminti : o izbutită sculptură în lemn a lui Vida Tîrnăvan (Geneza '65)**, Bucur Pavel** (Formă organică spațială)**, Marin Nicolae** (Tînăr)**, Pater Viorel** (Portret).

Utilizînd formele spațiale, compozițiile, motivele populare, o excelentă demonstrație a îmbinării frumosului cu utilul au făcut lucrările de artă aplicată și decorativă a studenților de la secțiile de textile, ceramică și sticlărie. Covoarele Marinelei Teodorescu, Anei Tamas, ale Sandei Gheorghiu și Kölö Marghit, obiectele de ceramică și sticlă figurative și utilitare ale Martei Iakobovicz, Crăciun Gheorghe, Nestor Iosif, dovedesc un deosebit gust și rafinament plastic.

Expoziția studenților demonstrează realele lor calități și aptitudini, munca continuă de căutare — în care s-ar cere un mai mare spirit de discernămînt în preluarea cuceririlor curentelor de avangardă, și în această direcție cadrele didactice mai au multe de făcut ! — dovedind în același timp angajarea lor directă în problemele plasticii și vieții contemporane.

Radu PICIU

KÖLŐ MARGIT : „Cai" (tapiserie expusă la Expoziția studențească de arte plastice, Cluj)

COTIDIAN STUDENȚESC:

CLUJ '68

Ideea realizării unui jurnal de actualități studențești la Cluj s-a născut în atmosfera centrului universitar, în care zilnic se întîmplă lucruri extraordinare. Acest extraordinar cotidian, care pentru cei străini de viața studențească poate părea neinteresant, încarcă vîrsta marilor elanuri și rațiuni cu semnificații majore. Festivalul de primăvară al orașului, care a polarizat atenția și sensibilitatea studenților timp de 12 zile, a ridicat brusc mercurul termometrelor și la propriu și la figurat. Temperatura zilelor a fost înaltă, iar atmosfera a fost plină de tensiunea întrecerilor artistice și spirituale. În acest context sărbătoresc, studenții au cunoscut mai profund frumusețea vîrstei pe care o trăiesc în cercurile cotidiene ale amfiteatrelor. De la senzaționalul z b o r deasupra orașului într-un avion din care se aruncau fluturași cu invitații la festival, la carnavalul spectaculos cu măști și frumuseți intrate în concurs, pînă la excursiile duminicale, cînd arterele de circulație spre zonele pitorești și monumentele istorice sînt invadate de grupuri de turiști, studenți, și mai ales pînă la serile de teatru, de poezie, de muzică ușoară, de folclor de pe scenele orașului, se desfășoară viața intensă cu un puls alert al inițierii universitare în tainele științei și culturii. Zi de zi, oră de oră !

Jurnalul de actualități realizat de studenții clujeni pe viu în aceste zile surprinde aspecte ale acestui cotidian inedit și bogat în semnificații spirituale.

EPICENTRUL UNIVERSITAR SE VA DEPLASA SPRE OBSERVATOR

După cum se știe, în curînd Clujul universitar va fi dotat cu un nou complex studențesc, așezat la capătul liniștit al străzii „Observator", la întretăierea cu strada Republicii.

Pentru exactitatea relatărilor, ne-am adresat inginerului BALAZS ZOLTAN de la D.S.A.P.-Cluj care conduce echipa de proiectare. Cu multă amabilitate și răbdare, domnia sa, servindu-se de o machetă și planuri, ne-a făcut să sărim peste timp și să creăm imaginea noului complex...

Deci... 1970. Avem în față 7 cămine a cîte 460 de locuri înșirate de o parte și de alta a unei alei asfaltate. În capătul dinspre est al complexului, la intrarea din strada Republicii, o cantină mare de 3200 de locuri, în celălalt capăt un dispensar cu staționar, cabinet dentar și o mică farmacie. Nu departe de cantină un complex de deservire : alimentară, textile, mercerie, tutungerie, cofetărie cu terasă, coafură cu frizerie etc. Împrejur multă, multă verdeață, cît mai natural distribuită, fără alei riguros geometrice și simetrice. În mijlocul cascadei de verdeață, discrete și intime, din loc în loc, pot fi găsite cluburi în aer liber, trei mese din beton cu scaune tot din beton, înconjurate din două părți de ziduri semiînalte. Cîteva grupuri statuare sau opere decorative ingenios luminate noaptea, alături de fîntîni arteziene proaspete și răcoroase, vor da un aer de basm odihnitor atît de necesar după solicitarea nervoasă din timpul unei zile.

Rep. : În legătură cu posibilitățile de petrecere a timpului liber ce ne puteți spune ?

B.Z. : Situația e următoarea : inițial, cînd pentru amplasarea căminelor a fost prevăzut un spațiu mai mare, erau în plan două terenuri de baschet, două de volei și unul de tenis. Ulterior, spațiul s-a restrîns în dauna terenurilor de sport. Totul este o problemă de timp, deoarece aproximativ în 5 ani se prevede terminarea lucrărilor la noua Politehnică, apoi, pe rînd, se vor construi noile facultăți de Chimie, Fizică, Matematici, Institutul pedagogic de 3 ani, Institutul de arte plastice, Conservatorul. După cum vedeți, în aproximativ 10 ani epicentrul studios clujean se va muta aici. În această situație e prevăzută o zonă în partea de vest a complexului care va cuprinde : un cinematograf, un club, un teatru și o zonă specială pentru toate sporturile, inclusiv o nouă sală de sport.

Rep. : Ce specific va avea acest nou complex, ce soluții ați folosit pentru a-i da individualitatea și diversitatea atît de necesare pentru a-l salva de la monotonie sau de la atributul de „copie" ?

B. Z. : Avînd în vedere faptul că amplasarea clădirilor se face într-o zonă unde domină absolut culoarea verde, căutînd să creăm o individualitate fiecărui cămin, urmărind în același timp armonizarea căminelor și prezentarea unitară și, în sfîrșit, valorificînd arhitectura specifică Clujului, soluțiile pe care le-am considerat cele mai potrivite sînt : culoarea dominantă va fi albul, dînd cursivitatea și lumina necesară, porțiunile dintre etaje vor fi colorate pastelat, la ferestre se vor pune ancadramente din beton rezolvate triunghiular în partea superioară ; aceste ancadramente vor fi construite tot la două etaje la un bloc, la blocul alăturat în tablă de șah și așa mai departe, alternativ. Holurile căminelor vor fi cît mai intime și, în același timp, diferite de la cămin la cămin. În privința cantinei mijloacele de a înlătura aspectul de „hală" sau „garaj" nu au fost alese. Sînt în studiu cîteva soluții de a îmbina aspectul intim atît de firesc cu necesitatea unei deserviri rapide.

Rep. : Cînd vor fi date în folosință primele cămine ?

B. Z. : Primele trei în semestrul II 1969, restul la sfîrșitul anului 1970.

Deocamdată lucrările abia au început. Timpul însă trece repede și orășelul studenților din Cluj se va transforma într-un adevărat oraș.

Ion MARCEA

Un carnaval care ne dă dreptul să... așteptăm cu emoție alt carnaval

Ora 20,30. Casa de cultură a studenților...

Sala freamătă. Primăvara din calendar și-a trimis printre primăverile de 20 de ani (plus cîțiva ani fără importanță cronologică) o duzină de flori cu obrajii îmbujorați purtînd în brațe alte flori. Inimile toate au bătut mai repede, votînd strict secret în felul lor, în unanimitate, alegerea FLORII ca simbol al festivalului.

Rațe, vulpi, valeți dansînd foarte familiar (culmea !) cu „doamne bine", maimuțe, iepuri, baloane, muzică, confeti, panglici, haz și alte animale sălbatice la un loc — carnaval.

Două orchestre se întrec : una jos în hol, alta sus în sala de dans. Sălile învață practic fenomenul fluxului și refluxului, umplîndu-se pe rînd, capricios, ca un ceas cu nisip întors cînd pe o parte cînd pe alta ; scările din timp în timp scot scîntei sub călcîile aprinse ale celor ce fug dintr-o sală în alta să nu piardă nici un dans.

Solemnitate. Se alege miss Primăvara. 10 primăveri (cu „p" mic) s-au aliniat să cucerească inimile marelui juriu și titlul de Primăvara (cu „P" mare). „Legea" cere ca fiecare din sală să dăruiască o floare celei care-i place. În caz de nevoie se pot da ramuri verzi, frunze, chiar măști sau, mă rog, orice lucru ce poate fi... numărat. Fiecare va primi în schimb un zîmbet, un... (dar să nu intrăm în lucruri nesemnificative !). S-au citat cazuri cînd cumularzii de „lucruri nesemnificative" au dat 3—4 crenguțe unei fete, ba mai rău ! — chiar la două fete diferite ! Ce ți-i și cu bărbații ăștia ! Rezultatele : stupoare ! Haz general ! Mai în glumă, mai în serios, o fată cu „zîmbet dubios" a avut cele mai multe daruri și atunci s-a văzut oficial că, de fapt, miss Primăvara e un „el". Ca să salveze situația, juriul a declarat participanta (ul) „hors concurs", ținînd seama de o serie de criterii ad-hoc. Dincolo de glume, primăverile noastre au fost alese : MIHAELA BOGORIN (V, Filologie) și AURICA OROS (III, I.S.E.).

Parcă mai trebuia ceva. Mai trebuia ca la carnaval să nu participe doar 300—400 (din 15 000) de studenți. Mai trebuia ca seara carnavalului să fie un adevărat eveniment pentru Cluj. Trebuiau deci care alegorice, veselie pe străzi, costume, torțe, defilări prin oraș, lumini multicolore, perinițe în plină stradă. Mai trebuia... Dar să fim totuși drepți și să recunoaștem că în general carnavalul acesta a fost mai reușit decît cele anterioare. Asta ne dă dreptul să sperăm.

ARLECHINO

Stelele Carul
aceea ca fîlfîit
primăvara. M
adică iarnă
gîierea cald
cu ospitalie
pe care d
aici o săp
e mult —
spectacole de
ne-a fost contr
nirii în Gîrboul
nați...
Parcă a
cînd am
prinsă de
(Oficiul de
borare cu
logie a
din Cluj, v
studenți. Er
și de propo
nați ; o prim
direct cu tere
doream să ne
care urma să
Gîrbou — jude
rametri caracte
realizarea inter
namicii sezonie
radio și telerec
lenesc ; adică :
cerealieră, dis
centrele urban
particularitățilo
națională omo
posesori de ap
recepție. Și... a
la prima etapă
bruarie a.c.)
participarea în
lie, iulie, noiem
Pentru noi a
ucenicia invest
ințifice a vieții
acțiune dorința

Clujul univ
de multă vre
resante, atrăgă
ză, în timpul
de studenți.
aparte îl ocup
lucrări practic
velul centrulu
nivelul institu
Politehnică, ce
tică sau cercu
semnările de
nostru se ocup
rile cele mai
cultură a stu
acum, și-a
în orașul de pe

De undeva,
sei de cultur
Cluj, pornește
un semnal bin
căminiști : „Ai
de radio din
siunea...". Este
radioamplifica
a studenților.
membri, cerc
pregăti în arta
nicii radio p
simt atrași că
lorlalte cercuri
Casei de cultu
se distinge pri
teoretică și pr
timp și activi
emisiunilor di
cercul are o d
gătire a viito
dio și de „bar
trului universi
împărțiți pe t
luri distincte
aspectele cult
teatru" (activ
„Sport studen
misiuni au ci
— mult agrea

ui mare dominau seara
:l unor aripi prevestind
era încă februarie —
lar ne învăluia mîn-
comuniunii sufleteşti
tori ai meleagurilor
n. Urma să stăm
credeam că asta
fără cafenea şi
operă, dar la plecare
azis de nostalgia reve-
acelor oameni minu-

în ochii noştri
aflat că, la ancheta între-
Radioteleviziunea română
studii şi sondaje) în cola-
catedra de Filozofie-Socio-
Universităţii „Babeş-Bolyai"
om participa şi un grup de
o primă acţiune serioasă
rţii la care eram antre-
ă ocazie a unui contact
nul şi domeniul în care
afirmăm. „Terenul" cu
luăm contact (comuna
ul Sălaj) prezenta pa-
ristici care permiteau
ţiilor : „cercetarea di-
re a timpului afectat
epţiei într-un sat arde-
producţia de bază —
anţe relativ mari de
permiţînd păstrarea
rurale, componenţă
genă, peste o treime
rate de radio şi tele-
n pornit cu entuziasm
a cercetării (21—28 fe-
rmînd să continuăm
alte trei etape (apri-
rie a.c.).
easta ieşire însemna
gării cu mijloace şti-
satului. Ne-a minat la
de a aplica pe teren

metodologia sociologică învăţată la cursuri şi poate... romantismul specific vîrstei — chiar şi în secolul nostru. Am întîlnit oameni minunaţi, tradiţii şi obiceiuri de nuntă şi viaţă cotidiană, am întîlnit, nedezminţită, ospitalitatea atît de specifică ţăranului român. Şi eram mîndri că ne întîlnim, dincolo de spaţiu şi de timp, într-un univers al sentimentelor, al gîndurilor

ET IN ARCADIA EGO!

— Însemnările unui viitor sociolog —

frumoase, al aspiraţiilor — cu oamenii simpli ai pămîntului, depozitari ai atîtor comori de cultură şi istorie...

Ne-am oprit într-o zi în faţa unei porţi a cărei valoare artistică reţine atenţia : inscripţia ei — ILMUS D.C., IOA: HALLER A. MDCCLXVI — ne-a transpus în viaţa castelului nobiliar de la anul 1766, aşezat chiar în mijlocul satului şi care ne obliga la o întoarcere în timp.

Pomenit prin documentele secolului XIV — Gîrboul (denumire slavă-veche, însemnînd cocoaşă ; satul de pe cocoaşă) a fost domeniul unei serii de familii nobilare maghiare pînă prin secolul al XX-lea. Meleagurile acestea au mărturie urmele unui castru roman (printre ruinele căruia s-au găsit şi rămăşiţele unei băi romane), care atestă că au fost locuite din cele mai vechi timpuri de geto-romani. Peste populaţia băştinaşă, secolul XVIII a adus, prin viaţa castelului (construit în stil baroc, păstrîndu-se azi într-o formă dărăpănată şi arătînd că merită o renovare şi o destinaţie mult mai fericită — decît sediu de parcare a brigăzii de tractoare şi maşini agricole ! — spre exemplu folosirea pentru liceul din localitate, ori alte instituţii publice !) a suprapus mai tîrziu (în secolul XIX — cînd se construieşte aici prima fabrică de zahăr din Transilvania, pe locul unde avea să rămînă satul „Fabrica") o serie de familii şvăbeşti şi slovace. Găsim prin timp, apoi, nume de personalităţi ce au contribuit la ridicarea culturală a satului : Iovian Andrei — protopop, Ioan Sandor — notar, inginer, profesor, Victor Gael — care înfiinţează prima echipă de căluşari ce-şi va etala măiestria pe scenele multor oraşe, Aurel Lazăr — învăţător, care în 1908 înfiinţează corul comunei (în viaţa căruia ani şi ani a ocupat un loc aparte Teodor Ise — în prezent directorul şcolii generale nr. 5 Cluj), la a cărui aniversare la 60 de ani participam şi noi în acele zile de februarie a.c. şi pînă la „domnu profesor" — cum îi spun sătenii, conferenţiarul Ion Aluaş (Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj) care ne însoţea şi conducea grupul nostru de cercetători sociologi...

Se refăceau din amintirile badii Vasile a Teului, bătrîn trecut de 80 de ani (cel mai vechi membru al corului amintit) momente de înflăcărat patriotism, cînd pe ascuns se învăţau aici „Deşteaptă-te române", „Pe-al nostru steag", cu care în 1918 aveau să fie întîmpinate armatele române, care însoţeau delegaţia de cca 22 persoane (din aceste împrejurimi) participante la Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia — din 1 decembrie 1918...

Cunoşteam aici oamenii cu viaţa lor, oamenii „care aşteaptă foarte mult, mult mai mult decît putea da cercetarea noastră — cum nota conf. Ion Aluaş — de la cei ce se interesează de viaţa lor"... Înregistram o substanţială ameliorare a condiţiilor de hrană, îmbrăcăminte şi locuit în viaţa satului, dar şi un complex al cetăţenilor faţă de o oarecare decădere a Gîrboului luat ca unitate arhitectonică, în special privind sectorul public (toate instituţiile — liceu, spital, consiliu comunal — amplasate în clădiri vechi !).

Ne-am întors cu un mare cîştig din primul nostru contact cu terenul: ne verificasem posibilităţile de viitori sociologi (ne părea nespus de bine aflînd că se spunea despre noi : „studenţii s-au purtat bine, au fost la înălţime şi ca anchetatori şi ca oameni. Ei nu numai că au răspuns chemării noastre în număr mult mai mare decît puteau cuprinde în colectivul nostru, dar au şi dovedit că şcoala sociologică clujeană are perspectiva unor cadre de buni sociologi" — Ion Aluaş). De aceea am rămas în suflet cu nostalgia revederii acelor oameni minunaţi de pe meleagurile cunoscute în seara dominată de stelele Carului mare, ca fîlfîitul unor aripi prevestind primăvara ; oamenii aceia au sufletul cald, molipsitor de cald şi de mare, ca toţi oamenii acestor pămînturi pentru care, şi împreună cu ei, merită să gîndeşti şi să acţionezi cu toată frumuseţea dăruirii.

Grigore ZANC

Lungul drum al... turismului sau cîte aprobări îţi trebuie ca să pleci într-o excursie

Începînd din a doua jumătate a lunii martie, studenţii clujeni au asaltat pur şi simplu cabanele O.N.T. din cadrul şi apropierea judeţului Cluj, fiecare sîmbătă şi duminică înregistrînd entuziasmul plecărilor şi întoarcerilor iubitorilor de excursii şi drumeţii. Pitoreştile puncte turistice — Băişoara, Someşul Rece, Vlădeasa, Vadul Crişului, Valea Drăganului, Scărişoara, Cheile Turzii — şi-au primit fiecare, cu zîmbetul primăverii, buchetele de studenţi turişti clujeni. **Totul merge aproape simplu : responsabilii comisiilor turistice din institute şi facultăţi aleg, în funcţie de cererile studenţilor, locurile care urmează a fi vizitate.**

Spuneam mai sus „totul este aproape simplu" pentru că deşi excursiile se află la îndemîna oricărui turist amator, cîteva impedimente prelungesc nespus de mult drumul de la dorinţă pînă la... plecare ! **Aşa, de pildă, în virtutea unui ordin al Ministerului Învăţămîntului nici un student nu are voie să părăsească oraşul în care studiază fără aprobarea decanatului facultăţii respective. Cum excursionistul „părăseşte" oraşul pentru 1—2—3 zile, el are nevoie pentru aceasta de o parafă şi semnătura aprobatoare. Vă închipuiţi cît timp pierdut într-un mod profund birocratic. Dar mai cu seamă la obţinerea hranei reci pentru excursionişti e nevoie de adevărate slalom-uri pînă pot fi înduplecaţi atîţia şi atîţia administratori, magazioneri, portari... „Am ridicat problema cu hrana rece de multe ori — ne spune Ion Blăjan, student la I.M.F. — în diferite şedinţe (chiar în conferinţa U.T.C.) dar a rămas nerezolvată. Cei de la serviciul „Social" invocă fel de fel de motive pentru... „acoperire" spun ei.**

Studenţii cer simplificarea acestor modalităţi, adică acordarea de hrană rece contra bon de masă prezentat în preziua plecării în excursie. La cerere, să se acorde contravaloarea mesei în bani (tot fără mii de formalităţi) sau după preferinţele studenţilor (chiar după preferinţe individuale). Şi eliminarea a încă unui drum de prisos : pentru stabilirea contribuţiei studentului (care e fixată de altfel la 40%), responsabilul de excursie trebuie să obţină în acest sens o specificaţie de la O.N.T. după care contabilitatea Centrului universitar te mai lasă să aştepţi pînă cînd, la rîndul ei, se informează cu privire la această contribuţie. De ce această surpapunere de birocraţie ?

Lucia FECHETE

CERCURILE PASIUNILOR

sitar ne-a obişnuit
cu iniţiative inte-
are, care polarizea-
er, un mare număr
rintre ele, un loc
diversele cercuri de
organizate fie la ni-
universitar, fie la
lor, cum sînt, la
ul de forjare artis-
le... oratorie. În în-
aţă corespondentul
de cîteva din cercu-
eciate ale Casei de
nţilor, care, de pe
gat un bun renume
meş.

★

la etajul III al Ca-
a studenţilor din
pe calea undelor
unoscut studenţilor
studioul studenţesc
. Transmitem emi-
mnalul cercului de
al Casei de cultură
mărînd peste 40 de
re menirea de a-i
portajului şi a teh-
studenţii care se
ele. În grupul ce-
oretico-practice ale
studioul de radio
aptul că pregătirea
ică este în acelaşi
a de întocmire a
ate. În acest sens
valoare : de pre-
reporteri de ra-
stru" al vieţii cen-
Membrii săi sînt
emisiuni cu profi-
audeamus" (vizînd
artistice), „Amfi-
a profesională) şi
". Două dintre e-
rubrică muzicală
e ascultători. Pen-

tru „corespondenţa" cu el este folosită o cutie aşezată în holul Casei de cultură. Fiecare emisiune este realizată de un colectiv închegat, alcătuit dintr-un redactor responsabil al emisiunii, un redactor tehnico-muzical şi un mare număr de colaboratori. Orele de difuzare sînt astfel alese încît dau studenţilor posibilitatea să asculte toate emisiunile.

Rezultatele activităţii cercului pot fi urmărite pe două planuri. În planul pregătirii individuale fiecare membru parcurge, sub îndrumarea conducătorului de cerc sau a membrilor cu mai multă experienţă, tehnica întocmirii ştirilor, reportajelor, interviurilor etc. În planul realizărilor întregului cerc putem aminti : ancheta în două emisiuni „Distracţii studenţeşti", masa rotundă „Fotbalul clujean", raidul „Căminul studenţesc la ora dimineţii". Membrii cercului vorbesc cu încîntare de o realizare recentă : transmiterea în direct din sala de spectacole a Casei de cultură a deschiderii festivalului „Primăvara studenţească" şi a unor spectacole muzicale.

Am dori, totuşi, ca studioul regional din Cluj să acorde mai multă atenţie (şi sprijin) acestui „frate mai mic", cum poate fi denumit, pe bună dreptate, cercul studenţesc de radio.

★

Dacă studenţii clujeni vor observa printre colegii lor cîţiva care notează cursurile mult mai repede decît ceilalţi, să nu se mire. Aceştia au frecventat cursurile cercului de stenografie — înfiinţat în cadrul Casei de cultură. Cercul numără 35 de membri, care la fiecare şedinţă săptămînală notează sîrguincioşi indicaţiile date de conducătorul cercului. Se pare că audierea cursurilor, care îmbină prelegerea teoretică cu activitatea practică, nu este suficientă pentru a deveni un bun stenograf. Este necesar şi foarte mult exerciţiu, şi, în acest sens, membrii cei mai sîrguincioşi ai cercului mărturiseau că fiecare literă învăţată la cerc este introdusă treptat în notiţele luate la curs. De aceea se poate afirma că învăţarea stenografiei presupune, în afara unui oarecare talent, şi foarte multă sîrguinţă, foarte multă tenacitate. Rezultatul la care ajung membrii cercului ? La sfîrşitul frecventării cercului pot nota 80—100 de cuvinte pe minut, faţă de 30—50 cuvinte cît sînt posibile în mod obişnuit. Izvorît din necesitatea notării cursurilor şi a tuturor indicaţiilor date de profesor — cercul de stenografie este o iniţiativă valoroasă a studenţilor clujeni, care ar putea fi extinsă nu numai în centrele universitare, ci şi la nivelul institutelor clujene.

★

Pătrunzînd într-una din sălile Casei de cultură a studenţilor, călătorul neavizat poate rămîne surprins : un grup de 20 de studenţi mînuind cartoane şi lipici lucrează de zor. Sînt membrii cercului de legătorie — înfiinţat anul acesta. Condus de un om de specialitate de la Biblioteca centrală universitară, cercul îşi ţine lecţiile de două ori pe săptămînă. Paralel cu predarea teoriei are loc şi activitatea practică. Din mîinile studenţilor înscrişi la cerc — apar ca noi : cărţi, cutii cu fişe, caiete, registre. Şi pentru a dovedi practic aceasta studenţii au hotărît să lege în timpul liber cărţile bibliotecilor de la facultăţile din care fac parte. Membrii cercului mărturiseau că vor să facă artă din această îndeletnicire care pare unora migăloasă şi plictisitoare. Un prim obiectiv : la sfîrşitul anului o expoziţie cu lucrările cele mai izbutite.

★

Cercul de croitorie rămîne cercul cel mai agreat de studente şi este normal să se întîmple aşa : care studentă nu-şi doreşte să cunoască cele mai simple operaţii ale artei pe care o deţin... croitoresele ? Cercul numără 16 studente — care odată cu asimilarea unor cunoştinţe teoretice (puţine de altfel) fac şi practică. Pentru a evita riscurile, materialul este al... membrelor cercului (!). Printre cunoştinţele primite aici (şi cu care, bineînţeles, fetele se mîndresc) se numără : elemente de croit, tras la maşină, butoniere, tipare. Dar cum teoria se îmbină cu practica, cele 16 studente aflate aproape de încheierea uceniciei au realizat şi o serie de lucruri utile : halate simple, fuste drepte, bluze, rochii drepte. Toate sînt rodul unor şedinţe bisăptămînale, pe care studentele membre le urmează cu regularitate. Parcă vrînd să dovedească faptul că o studentă poate excela şi în domeniul atît de „minor" al croitoriei, cercul va organiza la sfîrşitul anului o expoziţie cu cele mai frumoase lucrări. Viitorii soţi pot fi mulţumiţi încă de pe acum : nu vor mai auzi reproşuri la adresa croitoresei.

Ion CRISTOIU

EVRIKA!

OROLOGIILE BIOLOGICE

2. ANOTIMPURILE SÎNGELUI — o metaforă strict ştiinţifică

Dependenţa manifestărilor vieţii vegetale şi animale de desfăşurarea periodică a anotimpurilor este bine cunoscută. Variaţiile ciclice de ordin climatic şi astronomic pe care mediul natural le suferă în decursul unui an în majoritatea zonelor globului antrenează schimbări profunde ale întregii biosfere şi organismul uman nu se situează în afara acestor influenţe.

Cercetarea diverşilor indici sanguini în raport cu anotimpurile a dus la rezultate care arată că numeroase caracteristici morfologice şi fizico-chimice ale sîngelui prezintă modificări sezoniere regulate şi, în cele mai multe cazuri, destul de accentuate pentru a avea o reală importanţă în studiul fiziologiei umane. Alcătuirea unui calendar anual complet al sîngelui nu este uşoară, întrucît lista componentelor sale supuse unei ritmicităţi sezoniere cuprinde un mare număr de date. Pe de altă parte, dovezile oferite de diferite cercetări sînt deocamdată inegale, pentru unele aspecte ale problemei fiind necesare verificări suplimentare. De aceea ne vom limita la un calendar sezonier cuprinzînd numai elementele principale pentru care s-au obţinut date demonstrative şi convingătoare. Toate aceste date rezultă din cercetări efectuate pe loturi mari de oameni sănătoşi urmăriţi de cele mai multe ori pe o durată de mai mulţi ani.

Dintre elementele celulare ale sîngelui, leucocitele s-au dovedit a avea o curbă anuală bine exprimată: numărul lor maxim se situează în timpul iernii de obicei în decembrie, iar cel minim în timpul verii, cel mai frecvent în august. Globulele roşii sau hematiile nu par a prezenta un ritm sezonier în ceea ce priveşte numărul, deşi unele date izolate au arătat creşterea lor în cursul primăverii, în schimb conţinutul lor în hemoglobină este mai ridicat la sfîrşitul iernii şi începutul primăverii şi scăzut în cursul verii, cu un minim marcat în luna iunie.

Trombocitele sau plăcuţele sanguine ce intervin în coagularea sîngelui sînt mai numeroase primăvara (martie-aprilie) şi cel mai puţin numeroase în timpul verii (august). Protrombina, substanţă din serul sanguin, cu rol important în procesul coagulării, prezintă un maxim evident la sfîrşitul iernii şi începutul primăverii.

Pentru cei mai mulţi dintre constituienţii de natură proteică ai sîngelui au fost stabilite curbe anuale asemănătoare, cu un maxim în cursul iernii şi un minim în lunile de vară. În această situaţie se plasează cu certitudine conţinutul de proteine totale, de albumine şi de gama-globuline.

Însuşi volumul total al sîngelui circulant — calculat la un aport constant de lichide — variază în funcţie de anotimp, vara fiind maxim, iar în cursul lunilor de iarnă avînd valoarea cea mai scăzută.

Cercetarea vitezei de sedimentare a hematiilor a arătat că la 60 la sută din populaţia sănătoasă din clima temperată aceasta prezintă valorile cele mai scăzute în timpul verii şi este maximă în lunile de iarnă.

Şi elementele minerale ce intră în compoziţia sîngelui prezintă variaţii importante în raport cu anotimpurile. Astfel, calciul sanguin înscrie valorile cele mai ridicate în cursul lunii august, pentru ca în lunile februarie-martie să aibă valori minime. În legătură cu variaţiile sezoniere ale iodului fixat de proteinele din sînge (care reprezintă, în proporţie de cca 80 la sută forma circulantă a hormonilor tiroidieni), datele obţinute diferă după autori şi diversitatea lor este foarte probabil determinată de regiunile geografice în care s-au efectuat cercetările şi condiţiile alimentare. Este plauzibil că ritmul sezonier real al iodului proteic sanguin să fie un ritm bifazic, cu două maxime în cursul iernii şi verii şi două minime în sezoanele intermediare. Maxima din cursul iernii are însă o valoare mai ridicată decît cea de vară şi se poate presupune că fiecare dintre ele are o cauză diferită, creşterea hibernală fiind datorată temperaturilor scăzute, iar cea estivală — unor factori alimentari.

De la calendarul pulsului la cel al hormonilor

Dintre indicii fiziologici generali, frecvenţa medie zilnică a pulsaţiilor cardiace are un maxim în timpul verii şi un minim iarna. Aceste variaţii ale pulsului sînt legate de variaţiile sezoniere ale temperaturii corporale. În timpul anotimpului rece, temperatura organismului este relativ independentă faţă de temperatura ambiantă. În timpul verii, dimpotrivă, temperatura corporală este influenţată de cea ambiantă şi creşte într-un raport de relativă proporţionalitate cu ridicarea acesteia din urmă. Sensibilitatea la frig este mai mică vara decît în timpul iernii; cu toate acestea, temperatura pielii este mai scăzută iarna decît vara.

Metabolismul bazal prezintă valori mai joase în timpul iernii decît primăvara şi vara. Deplasările longitudinale mari modifică bioritmul sezonier al metabolismului bazal. Deplasarea în decembrie-ianuarie din regiunile nordice ale zonelor temperate în regiuni sudice meridionale produce un efect de creştere a metabolismului „hibernal". Dacă reîntoarcerea spre nord are loc în timpul primăverii, apare o a doua creştere sezonieră a metabolismului bazal. În felul acesta, la una şi aceeaşi persoană se creează o dublare a creşterii metabolice „de primăvară".

Au fost evidenţiate bioritmuri sezoniere şi pentru unele funcţii endocrine. Astfel, în condiţii fiziologice, activitatea glandei tiroide este mai intensă în sezoanele reci decît în cele calde. Activitatea glandelor corticosuprarenale — care produc cîteva categorii de hormoni steroizi, diferiţi ca structură şi acţiune biologică — include, după toate indicaţiile existente, mai multe bioritmuri sezoniere. Hormonii de tipul cortizonului sînt produşi într-o cantitate mai mare în timpul iernii, în timp ce hormonii androgeni şi cei mineraloreglatori (de tipul aldosteronului), a căror producere este stimulată de căldură, încep să crească primăvara şi prezintă valorile cele mai ridicate vara. Hipofiza umană secretă în cursul primăverii timpurii o cantitate maximă de hormon de creştere şi de hormoni gonadostimulanţi, minimul acestor hormoni plasîndu-se în timpul iernii.

Complexitatea proceselor biologice antrenate într-o ritmicitate sezonieră poate fi ilustrată prin studiile efectuate asupra variaţiilor vitezei de creştere a părului de pe diferite regiuni ale corpului. Ca exemplificare, sînt elocvente cifrele privind viteza de creştere a părului din barbă în diferite luni ale anului: ianuarie — 0,305 mm/zi, iulie — 0,533 mm, august — 0,538 mm., septembrie — 0,545 mm, decembrie 0.375 mm.

În ce lună se nasc copiii cei mai mulţi, mai voinici şi mai inteligenţi?

În afara cercetărilor de tipul celor de mai sus, care urmăresc unul sau altul dintre indicii biologici de-a lungul unui an, la acelaşi grup relativ limitat de persoane, caracterul ritmic sezonier al unor fenomene biologice a mai fost pus în evidenţă şi prin studii statistice realizate pe grupe mari de populaţie. Asemenea studii de statistică au scos la lumină unele aspecte cu totul neaşteptate asupra legăturilor posibile dintre desfăşurarea anotimpurilor şi biologia umană. La prima vedere, aceste constatări surprinzătoare par a purta eticheta unor simple „curiozităţi" izvorîte din jocul unor coincidenţe. Actul lor de naştere poartă semnătura riguroasă a unor metode matematice, aşa că ne aflăm în faţa unor fenomene care merită a fi privite cu toată seriozitatea, deşi deocamdată nu avem aproape nici un element explicativ asupra lor.

O primă categorie de asemenea date sînt legate de unele caracteristici ale natalităţii. Cercetări statistice bazate pe sute de mii de naşteri, urmărite pe o durată de mai mulţi ani, au arătat că există un maximum anual net exprimat al frecvenţei naşterilor normale. Considerarea acestor date duce la concluzia că numărul cel mai ridicat al începuturilor de sarcină se plasează, cel puţin în zonele temperate, în lunile mai şi iunie. A indica, fie chiar ipotetic, care sînt factorii ce determină creşterea capacităţii de reproducere în perioada începutului verii este foarte dificil.

Interesantă este constatarea că vîrful anual al frecvenţei concepţiilor apare numai în considerarea sarcinilor normale ca durată. În cazul naşterilor premature de copii viabili, care ulterior se dezvoltă bine, nu se înregistrează variaţii de frecvenţă sezonieră.

Momentul propriu-zis al naşterii, care poate varia în anumite limite normale, pare a fi influenţat de unele condiţii atmosferice. În timpul verilor cu deosebire calde şi uscate s-a observat prelungirea semnificativă a duratei sarcinilor.

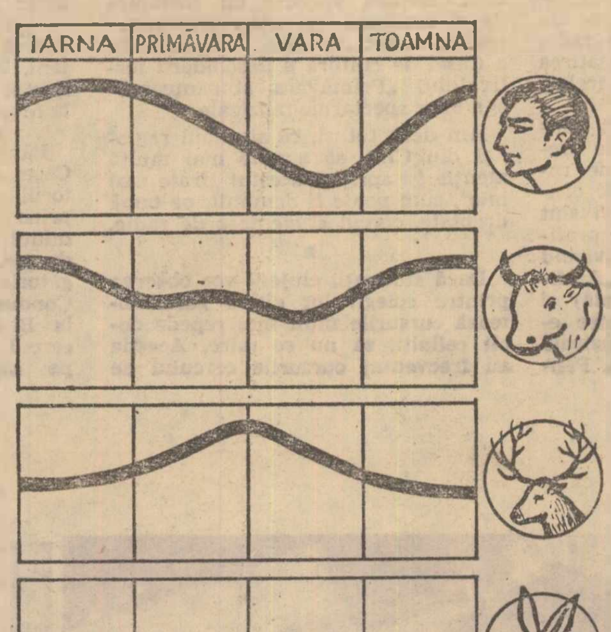
Statistici întinse au scos în evidenţă că greutatea noilor născuţi normal se înscrie pe o anumită curbă anuală. Maximul greutăţii medii a noilor născuţi se plasează în general în lunile de vară. Cercetări efectuate de autori diferiţi, pe mai multe perioade multianuale, dau în una şi aceeaşi regiune rezultate deosebit de constante. Astfel, în Austria greutatea medie maximă a noilor născuţi s-a înregistrat cu regularitate pentru lunile iunie şi iulie. În alte zone nivelul maxim al curbei se întinde pe toată durata verii (Norvegia) sau se deplasează spre toamnă ca în regiunile sudice ale regiunilor europene ale U.R.S.S., unde greutatea medie a noilor născuţi înregistrează cifrele cele mai ridicate în lunile august-octombrie. În opoziţie cu maximul de vară, greutăţile cele mai mici se prezintă în cursul iernii.

Într-o oarecare legătură cu datele de mai sus pot fi trase concluziile cercetărilor multiple care au scos în evidenţă existenţa unui ritm sezonier foarte net marcat al vitezei creşterii copiilor, cu existenţa unei „perioade moarte" ce survine cu regularitate în timpul iernii, perioadă în care creşterea copiilor se întrerupe cu totul. Este interesant că, în emisfera sudică (în Australia) acest fenomen se observă în iulie-august, luni corespunzătoare iernii australe. Cei mai mulţi autori atribuie insuficienţei sezoniere de vitamină un rol important în determinarea stagnării hibernale de creştere.

O anchetă statistică efectuată pe 21 000 de neozeelandezi mobilizaţi în timpul ultimului război mondial, a căror înălţime şi greutate au fost raportate la lunile lor de naştere, a arătat că indivizii cu înălţimea medie maximă erau cei născuţi în februarie, iar cei mai scunzi în iunie (lună de iarnă în emisfera australă). Greutatea maximă a revenit celor născuţi în decembrie, iar cea minimă celor născuţi în iunie, diferenţele fiind mai puţin marcate decît în cazul înălţimii. Determinismul acestor corelaţii este dificil de apreciat, fie chiar ipotetic.

O constatare la fel de greu de analizat şi de explicat în lumina cunoştinţelor actuale a fost obţinută în cadrul unei statistici efectuate cu aproximativ 30 de ani în urmă în U.R.S.S. Cercetînd indicele de inteligenţă la un număr mare de elevi şi raportînd datele rezultate la lunile de naştere a copiilor examinaţi, această statistică a constatat un indice de inteligenţă superior pentru copiii născuţi în perioada ianuarie-iulie, în comparaţie cu cei născuţi în perioada iulie-decembrie. În plus s-au notat două vîrfuri foarte nete ale grupării indicelui de inteligenţă, unul maxim pentru cei născuţi în aprilie şi unul minim pentru cei născuţi în octombrie. Oricît de accentuat ar fi gradul de aproximaţie al stabilirii indicelui de inteligenţă, ne găsim totuşi în faţa unui fapt cu o semnificaţie cel puţin statistică. Desigur că a acorda factorilor sezonieri propriu-zişi un rol important în determinarea gradului de inteligenţă ar fi exagerat. Nu este însă exclusă existenţa unei influenţe reale încadrate în complexul bogat de factori biologici şi sociali care dirijează dezvoltarea neuropsihică.

Dr. Al. LUNGU

Bioritmul sezonier al funcţiei glandei tiroide diferă după specie şi condiţiile generale de viaţă. La om tiroida are o activitate relativ scăzută în timpul verii. Comparativ, se pot aprecia modificările după anotimp ale funcţiei tiroidiene la bovine, la cerb şi la iepurele de cîmp

AL XII-lea CONGRES INTERNAȚIONAL DE LINGVISTICĂ ȘI FILOLOGIE ROMANICĂ

Bucureștiul, orașul a numeroase întruniri internaționale devenite (sau pe cale de a deveni) tradiționale, este în aceste zile gazda unui eveniment universitar de însemnătate deosebită : cel de al XII-lea Congres internațional de lingvistică și filologie romanică.

După tradiționala reuniune colegială de duminică seara, luni — într-o atmosferă sărbătorească, în prezența tovarășilor Ion Gheorghe Maurer și Alexandru Bîrlădeanu, și a celor peste o mie de congresiști reprezentanți a 68 de universități, academii, institute și societăți științifice — congresul, care se desfășoară sub emblema legendarei lupoaice-mame, și-a început ședințele de comunicări.

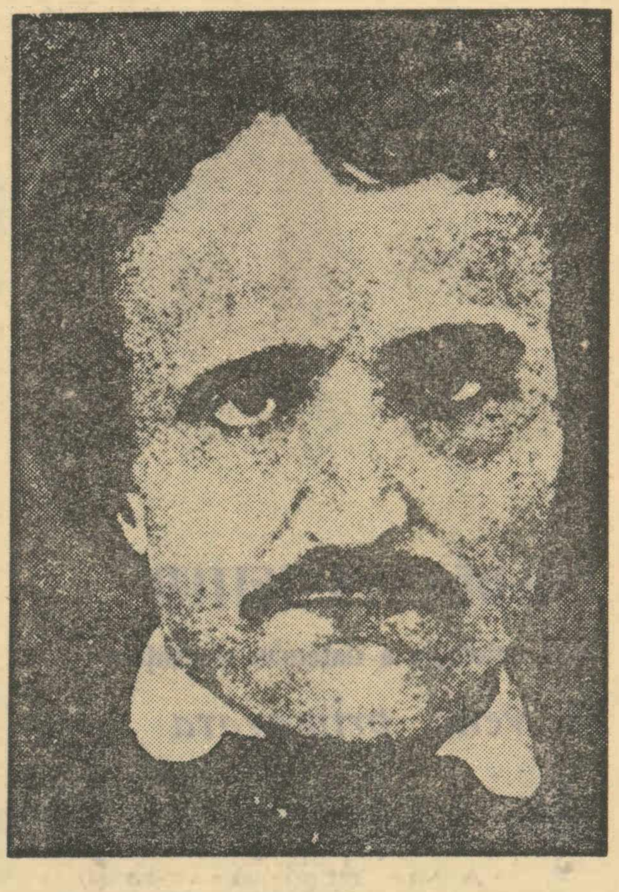
La ședințele de lucru ale celor 14 secții, în care, timp de 5 zile (între 15 și 20 aprilie) vor fi audiate aproape 400 de comunicări (ținute în cele mai cunoscute limbi romanice : franceza, italiana, portugheza, româna, spaniola) participă reprezentanți ai lingvisticii și filologiei de pe toate continentele și din toate treptele ierarhiei universitare. Importanța și amploarea de care se bucură azi, în întreaga lume, studiul limbilor romanice și lingvistica comparată, ca și cele mai de seamă realizări din acest domeniu sînt ilustrate, de altfel, și în expoziția de lucrări organizată cu prilejul Congresului și la realizarea căreia și-au dat concursul 135 de edituri.

Este de remarcat, înainte de toate, prezența la congres (alături de profesori, cercetători, lectori, asistenți etc.) a studenților. Veniți de pe toate meridianele lumii în Bucureștiul devenit — simbolic — un imens amfiteatru pentru colocvii științifice, dar și pentru cunoaștere reciprocă și prietenie, studenții țărilor participante trăiesc aici timp de o săptămînă într-un climat intelectual de puternică și continuă efervescență creatoare. Participarea lor la comunicări și discuții, la analizele și dezbaterile pe secții constituie încă un semn al maturității științifice studențești și al prețuirii și respectului de care viitorii specialiști se bucură în lumea universitară.

Numerele viitoare ale „Vieții studențești" vor reveni cu numeroase adnotări asupra celor discutate în această reuniune internațională a romaniștilor și asupra unor deosebit de interesante comunicări făcute cu acest prilej de către reprezentanții țării noastre.

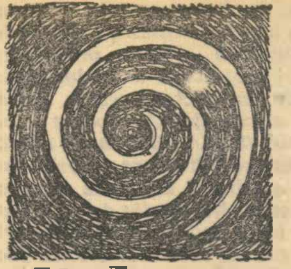
Florentin POPESCU

Poe și umanismul scientist

dialectica ideilor

II. Tentația logicului

Poe a apărut într-un moment în care o multitudine de direcții se intersectau nehotărîte, deseori voalate. Se pregătea o profundă metamorfoză, dar semnele erau încă ambigue. Romantismul și goticul sumbru coexistau cu afirmarea din ce în ce mai puternică a raționalismului, a științei, a abstractizării artei. Poe va fi exponentul deplin al acestei perioade amalgamate, plină de virtuți înnoitoare și avataruri considerabile. Încercarea sa de sinteză va fi inevitabil un eșec, dar un eșec necesar.

Cu o structură afectivă dominată de umbrele absurdului, cu o experiență de viață străbătută de suferință și moarte, Poe va căuta disperat, ca la un ultim liman, salvarea în logic. „Există momente — cînd, chiar în ochii cumpătați ai Rațiunii, lumea tristei noastre umanități trebuie să capete aspectul Iadului... Din nefericire, fioroasele legiuni de spaime sepulcrale nu pot fi considerate ca simple imaginații. Întocmai ca demonii în tovărășia cărora Afrasiab a călătorit de-a lungul fluviului Oxus, ele trebuie să doarmă sau să ne devore. Trebuie lăsate să doarmă, sau altfel pierim..." — afirma programatic Poe, recunoscînd cu luciditate **existența** și nocivitatea iraționalului, relevînd însă totodată posibilitatea anihilării sale prin rațiune.

Formația științifică a lui Poe constituie un reper interesant pentru evoluția sa. În timpul studiilor universitare a fost profund preocupat de astronomie. Poseda un telescop cu care urmărea fascinat drumul stelelor. La West Point sîrguința îi era îndreptată către științele naturii și matematică. Imaginația nativă a lui Poe se îmbogățește cu o nouă și vastă dimensiune, astfel încît mai tîrziu va putea susține că „adevărul este mai straniu decît ficțiunea". Sonetul „Către știință", în care deplînge pulverizarea spiritului poetic prin știință, constituie un simplu accident, datorat pozei romantice, adoptată pentru scurtă vreme de tînărul poet. Ceea ce a urmărit Poe cu o consecvență aproape demonică a fost tocmai infiltrarea științei în poetică, edificarea unei arte bazate pe un fundament elaborat rațional, oferirea deci a unei metode.

Cunoștințele de logică ale lui Poe sînt dincolo de orice bănuială a diletantismului unui poet încîntat de descoperirile puerile ce le face într-un domeniu străin preocupărilor sale. Platon și Aristotel, Pascal și Kant, Schelling și Schlegel sînt analizați cu minuțiozitate și comentați cu profunzime. Poe reține critic ceea ce îi este necesar pentru edificarea unui sistem propriu, niciodată realizat, dar spre care a tins în virtutea unei legități inexorabile, ce nu se referea la persoana lui Poe, ci la arta timpului său.

Astfel devin inteligibile intuițiile lui Poe în domenii cu totul îndepărtate aparent de artă și care aveau chiar să se nască mai tîrziu, ca axiomatica sau fizica einsteiniană. Aceste „revelații" ale lui Poe, care au uimit pe comentatorii săi, ca și pe oamenii de știință, se explică prin structura secretă, predominant științifică a inteligenței poești.

Poe prefigurează o latură fundamentală a axiomaticii moderne atunci cînd afirmă : „Adevărul este că aristotelienii și-au ridicat castelele pe o bază mult mai puțin solidă decît aerul ; **axiomele nu au existat vreodată ;** și nici nu pot exista..." El acordă o mare importanță ipotezei și legii. Semnificația faptelor nu poate fi deslușită, după credința sa, decît prin raportarea la o lege generală, după cum faptele însele conțin generalul, ceea ce face posibil ca din cîteva fapte disparate să se poată emite o ipoteză a cărei valabilitate este extinsă asupra unei largi sfere de fenomene. Poe va aminti în acest sens evocatorul exemplu al lui Kepler.

Știința îi apare lui Poe ca tărîmul de revelare luminoasă a logicului. El asimilează cunoștințele vremii de astronomie și astrofizică. Citarea lui Newton, Kepler, Herschel, Laplace sau von Humboldt, a legii gravitației sau a ipotezei despre nebuloase este profund semnificativă. Contactul intim cu teoriile științifice explică încrederea deplină a lui Poe în rațiunea umană. „Ingeniozitatea omenească nu poate inventa vreun cifru pe care tot ingeniozitatea omenească să nu-l poată descifra...", proclama vizionar Poe, reclamînd totodată necesitatea aceleiași structurări și în artă : „Orice operă de artă trebuie să conțină tot ceea ce e necesar pentru a fi înțeleasă".

Paralela știință-artă este adînc și continuu sondată în opera lui Poe, care relevă rolul inteligenței imaginative în știință și cel al imaginației intelectuale în artă. Dualitatea adevăr-frumos constituie, în concepția lui Poe, o singură entitate. Intuiția științifică luminează latura „adevăr" (care poate fi „frumos"), iar intuiția artistică cercetează „frumosul" (care poate fi „adevărat"). Poe va încerca să-și expună sistematic concepția despre știință și artă în două eseuri de un paralelism evident : „Evrika" și „Principiul poetic".

Arta este văzută de Poe ca o compensare demiurgică, singura posibilitate de stabilire a semnului egal între om și divin. Arta trebuie să fie rațională, după cum Universul, această „piesă a lui Dumnezeu", este rațional. În mod corespunzător, principiul fundamental al artei va fi **„simetria"**, ceea ce constituie un transfer formal revelator din domeniul științei. Intuirea „simetriei" ca o constantă legică constituie încă una dintre marile cuceriri ale gîndirii poești și anticipează una dintre ideile fundamentale ale fizicii moderne.

Asimilarea logicii și cunoștințelor științifice se reflectă adînc în structura creațiilor literare poești, începînd cu „Al Aaraaf", poem în care acțiunea se desfășoară pe o stea descoperită de Tycho Brache în secolul XVI și terminînd cu ceea ce numea Poe, „marea sa operă", poemul tratat „Evrika". Romanul polițist contemporan datorează mult țesăturii logice din „Crimele din Rue Morgue", „Misterul Mariei Roget", „Scrisoarea furată". Poe introduce o riguroasă disciplină a grotescului, o savantă orchestrare a obsesiei în „Pisica neagră" sau „Inima care-și spune taina". Fascinația astronomiei se va releva nuanțat în „poveștile" sale „Puterea cuvintelor", „Discuție între Eiros și Charmion", „Colocviul între Monos și Una".

Dar cea mai deplină concretizare a raționalismului poesc o constituie acea tulburătoare încercare de construire a unei cosmologii unitare, poemul „Evrika", despre care Poe însuși spunea : „Am ales un text atotcuprinzător : „Universul"..." Convins că a rezolvat „secretul universului", Poe îi cerea lui Putnam o ediție cu tirajul fantastic de 50 000 de exemplare (cartea a apărut însă în 3 000 de exemplare). Cu puțin timp înainte de moarte, Poe ține o conferință la Richmond despre principiile sale cosmologice. Audiența a fost desigur foarte limitată și Poe, parcă mistuit de importanța covîrșitoare a adevărurilor descoperite, scria unui corespondent : „Ceea ce prezint aici va revoluționa — la timpul său — lumea Științei Fizice și a Metafizicii. O spun aceasta cu calm, însă o spun..."

Într-adevăr, principiile sale constituie o ciudată sinteză a unor idei ce conțin similitudini surprinzătoare cu ipotezele de bază ale unor teorii moderne, cu un spirit mistic, apropiat de cel al lui Kepler.

Astfel, din universalitatea gravitației, Poe deduce că o perfectă totalitate, o unitate absolută se află la originea fenomenelor. În definitiv, oare nu aceeași idee stă, în esență, la baza investigațiilor teoretice pentru formularea unui cîmp unitar (Heisenberg) ?

Intuind noțiunea de „cîmp", Poe afirmă că legea gravitației este rezultatul iradiației uniforme a materiei în spațiu.

Anticipînd un rezultat al teoriei relativității generalizate, el postulează că universul (stelelor) este limitat.

Toate acestea constituie fondul rațional al principiilor cosmologice poești.

Dar, totodată, Poe va postula neantul ca unitate primordială, deoarece materia ar implica atracția și respingerea. Materia, fiind născută din neant, a fost creată. Totul tinde către unitatea originară, deci totul se va întoarce la neant.

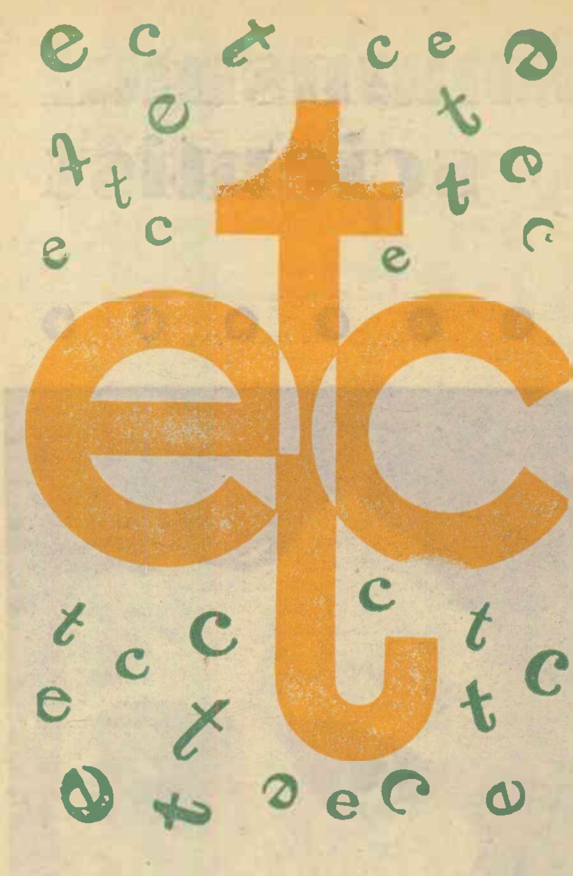
În „Evrika", unitatea originară este descrisă ca o stare în care toți atomii din univers erau strînși laolaltă, întrepătrunzîndu-se fără diferențiere. Se află aici prefigurată poetic teoria atomului gigant originar și teoria universului în expansiune, la modă în vremea noastră. Însăși ideea reîntoarcerii la unitatea inițială și-a găsit corespondentul în teoria „morții termice" a universului.

Poe nu concepe spiritul fără materie. Dumnezeu este, în cosmologia sa, materie suprem rarefiată, care pătrunde totul, un fel de „eter", atît de comentat și considerat în modelele fizice dinaintea lui Einstein.

Savanți de notorietate mondială, ca Arthur Eddington sau Edmond Bauer au recunoscut că există, în „Evrika", o previziune a ideilor moderne. S-au scris chiar studii încercînd o paralelă Poe-Einstein sau Poe-Eddington, sau deslușind aluziile matematice din „Evrika". Emile Meyerson elogiază, în „Du cheminement de la pensée", teoria intuiției științifice la Poe, iar Paul Valéry consacră, în „Variétés", pagini entuziaste raționalismului poesc.

Născîndu-se mai tîrziu, Poe ar fi fost probabil un mare om de știință sau unul dintre promotorii literaturii absurdului. S-ar fi numit poate Einstein sau Kafka. Reprezentant deplin al unui moment de tranziție, el a trebuit să se mistuie în încleștarea diferitelor tendințe contradictorii. Geniul său nu s-a putut concretiza într-o operă majoră, ci în formularea unor probleme majore. Opera poescă este o minunată oglindă magică din care s-au despicat luminile unor imagini contemporane. Poe este exponentul nebulos al unui nou umanism, ce trebuie să includă știința ca latură fundamentală și care s-a conturat pe deplin pe aceste meleaguri, ale noastre, printr-o altă genială, dar mult mai cristalizată, îngemănare a unor calități contradictorii, în poetica lui Ion Barbu.

Basarab NICOLESCU

GAUDEAMUS IGITUR

Mică antologie a cîntecului studențesc

A venit primăvara

MISTERIOASA BOALĂ A BĂUTORILOR DE BERE

Totul a fost învăluit la început într-un mister. Un mister medical — apariția unei boli rare, deseori mortale, necunoscută de medici, cu o evoluție curioasă şi particulară.

Subit, au apărut cazuri similare în mai multe centre orăşeneşti. În luna august 1965 patru pacienți sînt internați de urgență la un spital din Québec; o lună mai tîrziu un altul prezintă aceeaşi stare, în octombrie se internează alți opt. şi apoi aproape 10 bolnavi lunar, timp de peste şase luni. Nu s-a suspectat de la început o epidemie, deoarece bolnavii au fost internați în 8 spitale diferite. Din fericire, majoritatea pacienților au fost îngrijiți de 3 medici care şi-au pus probleme clinice şi patologice, cercetînd diverse rezultate biochimice, bioptice şi la autopsie. Victimele, în majoritatea cazurilor bărbați; toți erau mari băutori de bere, timp îndelungat. Nici unul nu avea sub 25 de ani. Simptomatologia este de minimum o zi şi maximum de o lună. Frecvent această boală duce rapid la moarte, fără a avea posibilitatea unui tratament. Din doi bolnavi unul decedează sigur.

Există multe elemente disparate în explicarea afecțiunii. Analiza minuțioasă a victimelor, părinților, prietenilor, barmanilor şi fabricanților de bere nu a dus la descoperiri prea interesante. Un comitet special constituit caută să răspundă la mai multe întrebări: Care este cauza epidemiei? De ce boala afectează cu predilecție bărbații? De ce are o mortalitate aşa de ridicată? Şi, cel mai important lucru: Cum se pot trata cazurile apărute şi cum se poate preveni apariția unor noi victime?

Etiologia virală a fost exclusă. În 1900 a mai existat o epidemie a „băutorilor de bere", dar atunci s-a găsit o intoxicație masivă cu arsenic. Cercetările de acum au eliminat din etiologia bolii substanțele toxice: arsenic, insecticide, alcaloizi din secară, bromul, zincul, magneziul, aluminiul, bismutul, cadmiul sau radiumul. Toate au fost cercetate. Nu s-a descoperit nimic. După ce s-au examinat glandele tiroide, prelevate de la autopsie şi care prezentau leziuni asemănătoare unei intoxicații experimentale cu cobalt, a început să fie suspectat acesta. Între timp numărul cazurilor s-a înmulțit. Au apărut şi în alte oraşe, dar şi în alte țări (S.U.A., Belgia) în afară de Canada. Şi, într-adevăr, cobaltul era folosit în unele procese de fabricație a berei. Cu toate acestea boala rămîne puțin cunoscută. Nu se ştie de ce are o evoluție aşa de curioasă, în sensul că marii băutori de bere ori fac o formă gravă, mortală, ori nu fac boală deloc — cazuri intermediare nu există.

ANECDOTE

Fiecare facultate e foarte mîndră de „trăznițiii" ei. (Cum e, bunăoară, Filologia de „trăznitul" care a venit la examenul de folclor în costum național).

★

La Galați, un student la cursul de Rezistență (sau, probabil la altul — deoarece fiecare facultate îşi atribuie întîmplarea) se învîrte la tablă, nesigur, în jurul unui desen început. Profesorul e răbdător. Apoi e foarte răbdător şi din ce în ce mai răbdător.

Studentul: Aci, mi se pare, m-am încurcat.

Profesorul: Şi vreți o indicație, da?

Studentul: Da

Profesorul: Prelungiți, vă rog, linia aceea de jos.

Studentul o prelungeşte pe jumătate din tablă. „Încă", cere profesorul. „Încă" — linia iese din tablă şi continuă pe perete. „Vă rog, mai departe", cere profesorul.

Studentul: Bine, dar am ajuns la uşă.

Profesorul: Evident. Acum deschideți uşa.

„OMUL DIN EVUL MEDIU"

Se numeşte Joza Mrazek-Horicky şi are 62 de ani. Locuieşte la Cernu-

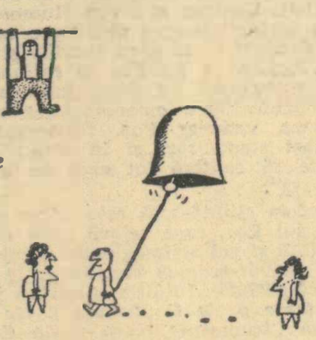
sice, lîngă Praga, citeşte zilnic presa, participă cu pasiune la diverse dezbateri contemporane, fapte care nu-i opresc, însă, pe concetățeni să-l supranumească „Omul din Evul mediu". În felul lor, au dreptate: bătrînul Joza, sculptat în granit şi marmură ori turnat în aramă sau ghips, tronează, îmbrăcat în hlamidă ori sutană, în caftan ori zale, pe cîteva zeci de socluri din Praga. Cei mai buni sculptori cehoslovaci l-au luat drept model pentru întruchiparea diferitelor personaje ale Evului mediu: soldați, cărturari, preoți, regi etc.

Joza Mrazek-Horicky, bătrînul foarte vioi, cu barbă albă, ochi albaştri şi frunte înaltă, prelungită cu o chelie „de sfînt bizantin", este singurul cetățean al Cehoslovaciei pe a cărui carte de identitate cu seria 25—52 nr. 233385, la pagina 14, scrie: model — ARTIST. Specialitatea lui: personaje ale Evului mediu pe care le întruchipează din 1929. Modul de lucru: timp de 10—15 minute face o excelentă pantomimă a personajului respectiv, după care, în atitudinea indicată de sculptor pe parcursul jocului, rămîne nemişcat ore întregi. Pasiuni: pictează aşa cum a învățat de la... el însuşi, una din lucrări fiindu-i expusă anul trecut la Expoziția Mondială de la Montreal. Preferințe culinare: polevka (supa) de bere şi compoturile gătite după... rețete din secolele trecute.

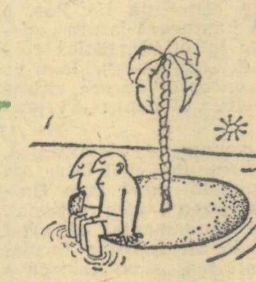
E interesant că, printre prietenii lui Joza Mrazek-Horicky se numără mai mult de jumătate din studenții Pragăi.

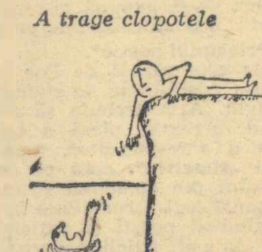
Floare la ureche

A trage clopotele

Unde-s doi puterea creşte

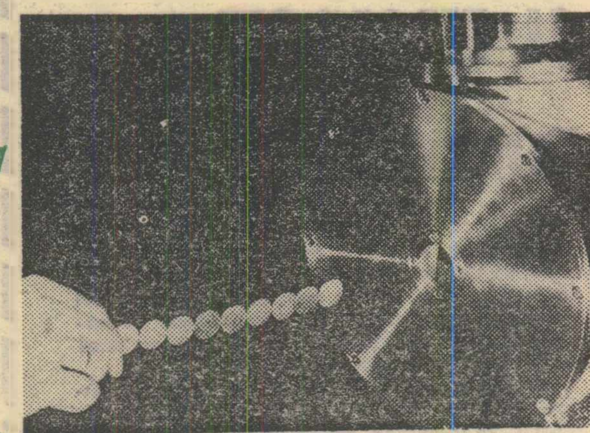

Gestul contează

Caricaturi de I. DOGAR-MARINESCU

SUB VRAJA MAGNEȚILOR CONGELAȚI

Fotografia de mai jos a surprins o demonstrație de forță a unui magnet... congelat, opera unor ingineri din Erlangen (R. F. a Germaniei). Este vorba de nişte bobine cu o mare putere de inducție răcite cu ajutorul heliului lichid pînă la minus 270°C,

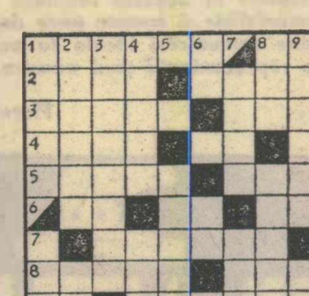
ceea ce reduce la minimum pierderile de curent. Monezile care par atîrnate în aer dovedesc concomitent că bobinele inductive astfel tratate au o uriaşă forță magnetică şi că iluzioniştii trebuie să-şi revizuiască mijloacele tehnice.

Maimuțele preferă pipa!

Nu numai oamenilor le place să fumeze. După cum a relatat dr. Helmut Schwievelbein din Münc..., animalele sînt, de asemenea, atrase de gustul tutun... Cîteva maimuțe au fost lăsate să aleagă între un fum de țigară şi alte cîteva mirosuri produse prin ardere şi foarte apreciate de animale. După scurt timp, toate maimuțele au arătat o preferință limpede pentru fumul de tutun, mai ales dacă acesta le fusese oferit într-o pipă. Obişnuința animalelor cu nicotina a mers chiar mai departe. Printr-o acțiune suplimentară, ele îşi puteau injecta singure intravenos nicotină, cu ajutorul unei instalații speciale. Maimuțele au făcut uz în mod copios şi de această posibilitate.

Parada vocalelor

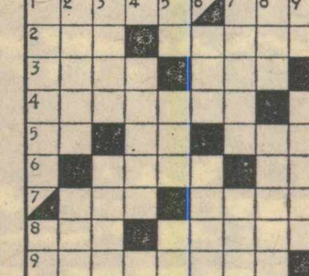
1

ORIZONTAL: 1) Mîncare... nedorită — Inimă de fată!; 2) Vin cu apă (od. sing.) — Rudă călduroasă; 3) Nu-i lucru curat — Dă fuga; 4) ...Haciaturian — Primele noțiuni; 5) Bucle de lemn — Ca ăsta mai rar; 6) Notă la trompetă — Exclamație de uimire — Termen de comparație; 7) Stă pe capul fetelor; 8) Consultație populară — A iubi (arh.); 9) Una, alta! — Prins (fig.).

VERTICAL: 1) Înghițit ă la bébé — În acest fel; 2) Pus la adăpost — Nota 4; 3) Diplomă; 4) Galbenă la față — Nume de fată; 5) N-are mai nimic — Bun de gură (abr.) — O bucată de rîs; 7) Detergent — Final şahist; 8) Ecou cu pene — Scoasă din fire; 9) Făcuță plăcintă — Cal bătut.

2

ORIZONTAL: 1) Schiță aliterară — Timp berechet (pl.); 2) Dînsele — Compus organic; 3) Perdea oculară — Fluviu în Țările de Jos; 4) Campion mondial la înălțime; 5) Cute! — Într-un sens! — Vara francezului; 6) Văzduh poetic — Unul din ei!; 7) Comună în Norvegia — A fi la Paris; 8) Est-sud-est — Antice, vechi şi de demult; 9) Plecări la mare.

VERTICAL: 1) Frați de mînă — În cete!; 2) Pe băncile şcolii (fem. pl.) — Isis la egipteni; 3) Comună în Franța — Umflătură a pielii; 4) Moartea găinilor; 5) Particulă negativă — Vine pe la gene — În lene!; 6) Ținut ca-n palmă — Nu-s bune; 7) Iată (pop.) — Scop; 8) Din neamul remilor — Lipsite de culoare; 9) Rază — Aparate de comandă.

Toma MICHINICI

LA OLOMOUC, ÎNTR-O SEARĂ LEGĂNATĂ DE MELODII VECHI

Grupul „Mefisto" al clubului Universității caroline a ținut să se fotografieze pe fundalul străvechiului centru al Pragăi. *(Foto : Petr HODAN)*

Problema utilizării în cît mai bune condițiuni a timpului liber are în toate preocupările colegilor cehoslovaci locul central. Feluritele forme de activitate, începînd cu excursiile masive în țară și peste hotare, în special în perioada vacanțelor, continuînd cu tradiționalele sărbători studențești și culminînd cu activitatea de club, care „umple" în cea mai mare măsură timpul liber al studentului, creează în toate centrele universitare cehoslovace o atmosferă de permanentă mișcare și bună dispoziție.

Cluburile studențești sînt de mai multe „categorii" poate și pentru faptul că, răspunzînd solicitărilor masei de studenți, numărul lor e în continuă creștere. Astfel, în fiecare oraș studențesc există un club central ; fiecare școală superioară are, la rîndul său, unul sau mai multe cluburi și, în foarte dese cazuri, cafébaruri sau club-baruri au și facultățile. Este interesant că rețeaua acestora din urmă s-a extins, în unele centre universitare, chiar pînă la nivelul căminelor, în club-barurile lor (deschise de regulă pînă la ora 23.30) avînd loc săptămînal 1—2 programe artistice și... „polemice", în timpul cărora studenții pot consuma la mesuțe atît dulciuri, diverse gustări, băuturi răcoritoare, cît și, cu multă moderație, orice băutură alcoolică.

Spectacolele numite „polemice" sînt un gen foarte prețuit, un fel de transpunere a Hyde-Park-ului londonez în cei patru pereți ai clubului plin pînă la refuz. La Olomouc, într-o seară legănată de melodiile vechi cehe care răzbăteau, din stradă, pe fereastră, în fața paharelor cu becherovka aromată și tare ca palinca noastră, am asistat în clubul Căminului nr. 1 la unul din aceste spectacole captivante de „polemică", alcătuite din simple monoloage rostite pe un podium cu intrarea direct din sală. Erau monoloage în „diverse stiluri" (pamflet, poem, evocare, înșiruire de retorisme etc.) țintind și comentînd cu mult curaj deficiențele la învățătură, „ținuta morală" a studentei X și apucăturile studentului Y, ca și aspecte din afara sferei universitare, care solicită luarea unei poziții pur cetățenești. O oră de asemenea monoloage (de regulă citite), aplaudate, ovaționate sau pur și simplu desființate de spectatori, constituie, la Olomouc, așa cum remarca însoțitorul meu, ziarist cehoslovac, un veritabil „jurnal vorbit al opiniei colective", parodierea pînă la frizarea absurdului a unor piese dramatice, sau a spectacolelor de operă și operetă vizionate în ultima vreme — fapt ce presupune deseori transcrierea în întregime a piesei în viziunea parodistului — întregește, săptămînă de săptămînă, programul serilor de club, printr-o „rotație" precisă, în scenă, a tuturor școlilor superioare și a facultăților lor.

Dacă specificul cluburilor studențești din Olomouc este dat, cu deosebire, de acest gen foarte agreat de spectacole, specificul cluburilor din alte centre universitare ține de „domenii" diferite, transformate în multe cazuri în... blazon al clubului. Astfel, la Bratislava cluburile sînt pur și simplu asaltate de felurite formații tradiționale de jaz studențesc (de curînd „reprezentativa" lor a cucerit un important premiu la un concurs internațional) în timp ce cluburile din Ceske Budejovice se remarcă prin programele de convorbiri pe cele mai variate teme, organizate cu personalități din țară și din străinătate, invitate în mijlocul studenților.

Ceea ce este deosebit de apreciat de studenții acestui centru universitar e însă obiceiul conducătorilor clubului de a-i invita la convorbiri pe toți oaspeții de peste hotare sosiți cu diverse treburi în orașul lor, indiferent de profesie și grad de pregătire. Aceștia, pentru „încălzire", sînt rugați mai întîi să vorbească ceva, indiferent ce, în limba țării lor, apoi se încinge discuția liberă, cu sau fără interpret, sărind de la considerente asupra escaladării Cosmosului la probleme pur personale, de la necesitatea unității tinerilor de pretutindeni la gusturi în materie de artă, femei și modă, sau de la medicină la istorie și agricultură.

Dincolo de aceste forme de activitate dominante, care prefigurează însăși „marca" clubului, în fiecare club există o diversitate de activități colaterale, la care participă întreaga masă de studenți. La Bratislava, de pildă, pe lîngă cele șase cluburi centrale (numerotate A-KLUB, B-KLUB, N-KLUB, MG-KLUB, V-KLUB, E-KLUB) există cîteva zeci de forme de activitate în cercuri. dintre care cele mai îndrăgite sînt cele de judo, culturism feminin (numit pe bună dreptate „Diana"), culturism masculin (fiind primul cerc din republică accesibil tuturor doritorilor), cinematografie, teatru și șah.

Într-o discuție care a avut loc la Ministerul Școlilor, unul din interlocutorii mei a ținut să precizeze un alt aspect al organizării cluburilor studențești, și anume cel legat de preocuparea pentru preluarea unor cunoscute restaurante și transformarea lor în club-restaurante studențești. Primii pași au și fost făcuți : Clubul „Vltava", din Praga — unde studenții asistă la programe artistice susținute de colegii lor, joacă biliard, dansează, ascultă discuri, proiectează diafilme cu... Brigitte Bardotova, Elisabeth Tailorova sau Silvana Pampaninova (cum sînt numite stelele străine pe terenul limbii cehe) dar pot să și consume diverse băuturi și preparate la grătar cu o reducere de preț de 50% — este un exemplu pe care și l-au propus să-l urmeze toate centrele universitare din Cehoslovacia.

Dragomir HOROMNEA

CUVÎNTUL STUDENȚILOR SPANIOLI SE AUDE TOT MAI PUTERNIC

Aproape în fiecare săptămînă comunicate de presă ne anunță noi și noi greve, manifestații, ciocniri cu poliția, forme pe care mișcarea studenților spanioli le cunoaște de ani de zile ca niște jaloane ale unei lupte înverșunate, una din cele mai aprige și mai îndelungi pe care le înregistrează istoria mișcării internaționale studențești. Pentru a atinge treptele maturizării, mișcarea democratică a studenților spanioli a cunoscut, de-a lungul ultimului deceniu, cele mai diverse aspecte, de la opoziția izolată la crearea unei organizații de luptă, la apropierea de forțele progresiste. De altfel, se conturează în ultimul timp cu precizie etapa nouă în care mișcarea studenților din Spania tinde să se încadreze : contactul și alianța cu mișcarea muncitorească, condusă de comuniști. Pînă aici, însă, studenții spanioli au străbătut un drum dificil, presărat cu jertfe.

O lege a „Ordinii Universitare" din 1943 asigura absolutul control al guvernului asupra universităților. Prin articolul 4 legea stipula ca unică ideologie în învățămînt pe cea a mișcării falangiste, iar prin articolul 34 stabilea ca unică organizație studențească legală „Sindicatul Universitar Spaniol" (S.E.U.), depinzînd de Falangă. În acea perioadă numai 0,6% din studenți proveneau din clasele muncitoare. O opinie democratică, îndreptată direct împotriva S.E.U. și a sistemului de învățămînt impus de autorități, începe să se contureze din 1957. Prima adunare liberă a studenților are loc în 1957 la Barcelona. Socotită „ilegală" de autorități, ea e urmată de condamnări și exiluri. Coordonarea mișcărilor de opoziție se impunea deoarece forțele erau dispersate în multe sensuri. Existau astfel C.U.D.E. (Confederația universitară democratică din Spania) cu o orientare de stînga, A.D.E.C. (Asociația democratică a studenților catalani), adunările democratice ale studenților din Galicia, Sevilla, Valencia, F.U.D.E. (Federația democratică a Universităților din Canare, Grenada, Madrid, Oviedo, Salamanca, Valladolid și Saragosa). În ianuarie 1964 aceste asociații și-au ținut primul miting comun, discutînd despre o „uniune liberă a studenților", reforme democratice în conținutul și structura educației, autononomia universitară. C.U.D.E., constatînd contradicțiile dintre alegerea democratică a reprezentanților studenților și liderii „fantomă" ai S.E.U., impuși de guvern, a militat pentru o ruptură cu S.E.U., ruptură marcată în anii 1964—1965 și însoțită de o intensificare a represiunilor. Grevele și demonstrațiile de protest, forme pe care le îmbracă mișcarea studenților spanioli, cresc în amploare. 2 martie devine „ziua studenților", ziua tradițională a luptei democratice. Guvernul reacționează, adoptînd la 7 aprilie 1965 un decret prin care S.E.U. e transformat în A.P.E. (Asociațiile profesionale ale studenților). Pentru alegerea reprezentanților e stabilită o procedură care reduce la minim posibilitatea alegerilor libere, numai 10% din studenți putînd fi eligibili. Imediat, la 5 mai, un al doilea miting studențesc decide să nu se accepte nici un decret în alcătuirea căruia studenții n-au fost consultați. Alegerile oficiale pentru A.P.E. sînt boicotate. La Madrid, Barcelona, Salamanca, Sevilla se înmulțesc ciocnirile, arestările. Studenții reușesc să organizeze alegeri libere și astfel, la 9 martie 1966, se naște în mînăstirea capucină din Sarria, Sindicatul Democratic al Studenților (S.D.E.) din Spania, care se declară independent față de autoritățile academice și politice. În statut sînt înscrise dreptul la grevă, aderarea la U.I.S., libertatea studiului, cercetărilor, accesul tuturor tinerilor la educația superioară.

Lupta organizată a studenților spanioli pentru reforme democratice capătă acum fermitate, unitate. S.D.E. dovedește că într-adevăr reprezintă pozițiile reale ale studențimii spaniole. Astfel, în 1966 s-au intensificat mișcările de protest, grevele urmate de violente ciocniri cu poliția, arestări și represalii. Chiar în ziua cînd se organiza S.D.E. și polițiștii invadaseră mînăstirea din Sarria, zece mii de studenți au manifestat pe străzile Barcelonei. Pentru a scăpa de închisoare studenții trebuiau să plătească amenzi de la 5 000 la 100 000 pesetas. Dar încercarea de realizare a unei „uniuni libere" reușise. Lozinca „Libertad, sindicato libre" s-a impus.

Întregul an 1966 a fost marcat de lupta studenților din întreaga Spanie de a afirma existența S.D.E. Între 3 aprilie și 14 mai ciocnirile au atins apogeul. Grevele de solidaritate au devenit un nou mijloc de luptă. Orice încercare de mușamalizare a importanței mișcării studențești eșuează. Decanul Facultății de filozofie, prof. Camon Aznar, care declarase că incidentele sînt „provocate de un număr de cel mult 100 agitatori", află în aceeași zi că fiica lui a fost arestată ca participantă.

1967 e anul în care apar tendințele de coordonare între studenți și sindicatele militante ale muncitorilor, pas nou în lupta forțelor democratice. S.D.E. devine principalul exponent al majorității studențimii spaniole. Numărul ciocnirilor cu poliția crește dar, în focul luptei, mișcarea se maturizează. Apar și acțiuni de solidaritate inițiate de profesori, cum au fost cele din decembrie 1967 ale unor profesori de la facultățile de Medicină, Științe politice și economice din Madrid, care au cerut ridicarea sancțiunilor împotriva delegaților S.D.E. Amploarea manifestațiilor a dus, după cum se știe, în cursul primelor luni ale lui 1968. la închiderea unor universități. În multe rînduri sediul S.D.E. aflat în clădirea Facultății de științe din Madrid a fost devastat de poliție. Studenții spanioli au dovedit însă că înțeleg să-și continue cu fermitate lupta dreaptă pentru obținerea unor libertăți legitime, pentru democratizarea și autonomia învățămîntului. Alături de toate forțele progresiste din Spania, cuvîntul studenților se aude tot mai puternic.

Eugen PATRICHE

MAPAMOND STUDENȚESC

● Rudi Dutschke, lider al „Uniunii studenților socialiști" din Berlinul de vest a fost victima unui atentat. El a fost rănit la față și transportat la spital în stare gravă. Atentatorul s-a refugiat în subsolul unei clădiri, dar apoi a fost arestat de poliție. În zilele care au urmat atentatului, un mare număr de studenți vest-berlinezi și vest-germani au demonstrat împotriva acestui act inuman, manifestîndu-și simpatia față de tînărul militant.

Cu două săptămîni în urmă, chiar în această pagină, vă informam despre personalitatea lui Rudi Dutschke, despre influența lui în mișcarea studențească vest-germană. Cel pe care, atunci, vi-l prezentam într-o fotografie în fruntea unei adunări de protest împotriva agresiunii americane în Vietnam, e astăzi în atenția opiniei publice mondiale.

● S-au semnalat din nou incidente la Universitatea din capitala Columbiei, Bogota. Grupe de studenți au ocupat localul a șase facultăți protestînd împotriva prezenței poliției în incinta Universității, ca urmare a demonstrațiilor provocate de exmatricularea unui coleg, calificat de autorități drept „agitator". Cu cîteva zile înainte începuseră deja ciocniri între studenți și poliție, în momentul în care agenții încercaseră să rupă afișele de protest ale studenților.

● Autoritățile universitare americane s-au declarat din nou îngrijorate de amploarea protestului studențesc față de politica administrației în problema vietnameză. Dr. Logan Wilson, președintele Consiliului american al educației, a socotit necesar să tragă un semnal de alarmă, recunoscînd că în ciuda repetatelor campanii de „lămurire" numărul demonstrațiilor a înregistrat o permanentă curbă ascendentă. Numai în ultimele două luni ale anului trecut, a arătat Wilson, 455 studenți au fost arestați și 1728 au suferit sancțiuni disciplinare. Ceea ce se întîmplă în Universitățile Berkeley, Madison, Cambridge — a afirmat el — nu trebuie să fie ignorat.

CĂRĂRILE NEUMBLATE ALE TURISMULUI

Ultimii ani au marcat o dezvoltare fără precedent a turismului studențesc. În toate cele 10 centre universitare s-au organizat excursii tot mai multe, pe trasee a căror varietate a sporit neîncetat. De o largă participare s-au bucurat cu deosebire excursiile organizate, în vacanța de vară, de către Comitetul Executiv al U.A.S.R., atît prin ineditul multora dintre itinerare cît și prin programele distractive, interesante și atractive. La o privire de ansamblu asupra turismului universitar constatăm însă o multitudine de neajunsuri.

În primul rînd, e vorba de așa-numitele excursii de sfîrșit de săptămînă care, credem, ar trebui să constituie centrul de greutate al turismului studențesc. În prezent, la nivelul centrelor universitare inițiativele sînt sărace în originalitate, organizatorii sînt nesiguri și greoi în intenții, fondurile destinate excursiilor studențești se cheltuiesc de multe ori nejudicios sau în ultimele zile ale anului bugetar. Tg. Mureș, Iași, Timișoara sau Galați nu sînt singurele centre unde propaganda turistică și popularizarea șchioapătă, unde acțiunile inițiate de comisiile de turism sînt cunoscute de studenți în ultimul moment sau deloc. Chiar acolo unde excursiile sînt multe și variate (București, Cluj, Timișoara), organizatorii păcătuiesc prin lipsă de elasticitate, prin conformism în acțiunile întreprinse. În excursii merg cam aceiași oameni, care au ajuns să cunoască cele cîteva trasee accesibile fiecărui centru universitar ca pe propriile lor buzunare. Situația se datorează în exclusivitate comisiilor de turism din centrele universitare, care dispun de un cadru organizatoric excelent, de activiști salariați, de condiții materiale foarte bune, de ghizi proprii — studenți care au absolvit școli speciale în acest sens — de relații contractuale ferme cu O.N.T.-ul, dar care nu au curajul să înlăture rutina, să întreprindă acțiuni originale, bunăoară în grup, cu studenții unor anumiți ani sau chiar grupe. Astfel organizate, excursiile sînt schematice, șablonarde în conținut, se limitează, de fapt la deplasarea pînă la una sau alta din cabane, unde se dansează la fel ca la un „ceai" pentru care nu trebuia în fond ca oamenii să bată atîta drum.

Discutînd cu participanții la mai multe excursii studențești am mai aflat și alte dorințe și propuneri ale acestora. Una dintre ele este organizarea de excursii comune ale unor grupe de studii din institute diferite, bunăoară o grupă de studenți de la Construcții sau Politehnică împreună cu o grupă de la Filologie sau de la Arte plastice.

Un alt deziderat al turismului universitar ar fi existența unor cabane proprii ale studenților, cabane care să fie amplasate în cele mai pitorești puncte turistice și să constituie puncte de plecare pentru excursii în întreaga regiune respectivă în tot timpul anului. Unele din aceste cabane ar putea fi construite, altele ar putea fi preluate prin transfer de la O.N.T (unde stau o bună parte a anului nefolosite), în sfîrșit, cu fonduri reduse, s-ar putea reamenaja unele puncte forestiere ieșite din uz și lăsate în părăsire.

Cea mai bună dovadă că acest deziderat e perfect realizabil este preluarea de către U.A.S.R. a unor cabane pescărești în Deltă, chiar în anul curent.

Pe de altă parte, posibilitățile de drumeție trebuie cunoscute de masa largă a studenților, de aceea e imperios necesar să fie îmbunătățită popularizarea acțiunilor turistice prin editarea unor afișe tip, prin transmiterea unor programe speciale la stațiile de radio-amplificare din institute și cămine. De asemenea, comisiile de turism din centrele universitare trebuie să sprijine în mai mare măsură dezvoltarea acelor tipuri de excursii în care participanții se autoservesc (își pregătesc singuri hrana, dorm în corturi, se deplasează pe jos pe trasee dificile) fiind cunoscut că acestea s-au bucurat de cel mai mare succes în rîndurile studenților. Turismul studențesc va reprezenta astfel în mod real un mod și mai eficace de petrecere plăcută și reconfortabilă a timpului liber.

Ov. PĂUN

CRONICA MICROBISTULUI

Bădăranii la Pașcani

Bineînțeles, acum regret că n-am fost martor ocular al bătăliei de la Pașcani, dar ca întotdeauna orice regret e tardiv. N-aș fi prevăzut însă cele întîmplate, oricîtă chiromanție aș fi făcut și, așa cum nu mi-a trecut vreo clipă prin cap să mă deplasez la meciul dintre militarii din Tg. Mureș și steliști sau la cel dintre dinamoviștii băcăuani și cei bucureșteni, tot așa nu m-am gîndit să merg la o întîlnire între cele două divizionare „B" ale județului Iași. Am citit, totuși, ce s-a publicat în „Flacăra Iașului", în „Scînteia tineretului" și în „Fotbal", am consultat cîteva persoane prezente la fața locului și am participat direct la analiza făcută arbitrajului respectiv — ceea ce mă determină să susțin că părerile concluzionate mai jos sînt în foarte mare măsură conforme adevărului și numai adevărului. Să începem cu...

Filmul meciului. *Ceferiștii din Pașcani încep tare, fiecare intrare a lor intenționînd să sperie adversarul. După 4-5 minute, Contardo îl ia cu fulgi cu tot pe Lupulescu, acesta ripostează îmbrîncindu-l, iar Rusu intervine și el aplicînd ieșeanului, drept corecție, o pereche de palme. Mai tîrziu, feroviarul Bejan se autopericlitează — vîrîndu-și capul spre o minge mai apropiată de bocancul fundașului advers — și se accidentează la ureche, fapt ce îndîrjește și mai mult pe gazde, care joacă „la rupere". Ieșenii nu se lasă mai prejos, astfel că tensiunea crește. La pauză (0—0) arbitrul avertizează pe antrenorii celor două formații beligerante, dar repriza a doua continuă la aceeași temperatură. C.F.R. înscrie două goluri frumoase, însă în minutul 67 și ieșenii introduc mingea în plasă. Arbitrul de centru acordă gol, colegul său de la tușă — care nu semnalase nimic — acuză, totuși, ofsaid și, după parlamentări, scorul rămîne neschimbat. Urmează scena din minutul 75, cînd — profitînd de un fault grav și (se pare) intenționat asupra feroviarului Drăgan — toți jucătorii (inclusiv portarii) se încing într-o busculadă piperată pe ici pe colo cu pumni, iar antrenorii adversari se înjură și se iau de gît pe marginea terenului. Arbitrul de centru calmează repede spiritele și, la sfîrșitul partidei, cei 22 își dau mîna. Învinuiri? Iată-le:*

Jucătorii. *Și unii și alții au încercat să tranșeze în mod nesportiv o rivalitate mai veche și să „onoreze" prin faulturi grosolane niște polițe neonorabile. Gazdele mi se par mai vinovate pentru că au intrat pe teren cu intenții cocoșești și pentru că ele au început seria loviturilor. Ieșenii au greșit cînd au pășit în arenă învăluiți în fumurile acelui 5—1 de la Ploiești și cînd au răspuns la bădărănii... tot prin bădărănii.*

(De aceea, revista noastră cere o anchetă asupra celor întîmplate la Pașcani și sancționarea jucătorilor cei mai recalcitranți).

Arbitrii. *C. Ghemingean (de la centru) a fost corect, a fluierat toate faulturile, a împărțit avertismente, dar nu a eliminat pe nimeni — probabil de teama gazdelor, cu care ar fi trebuit să înceapă. A greșit neacordînd, pînă la urmă, golul ieșenilor — ceea ce regretă acum, cînd își dă seama că 2—1 în minutul 67 ar fi schimbat poate soarta întîlnirii.*

(Sîntem, prin urmare, de acord cu sancțiunea dată: suspendare, pe timp de o lună de zile).

Constantin Costică (arbitru de tușă) a mers tot timpul cu gazdele. În repriza primă a închis ochii la două ofsaiduri ale acestora (ceea ce însă nu l-a indus în eroare pe C. Ghemingean), iar la golul ieșenilor n-a ridicat steagul la timp „pentru că arbitrul de centru nu se uita la mine" (?!!) și n-a fost de acord cu golul „pentru că mi-aș fi ridicat tribunele în cap" (?!).

(Sîntem, de asemenea, de acord cu sancțiunea dată: suspendarea pe timp de trei luni de zile).

Antrenorii. *Sînt cei mai vinovați. Rizea (de la C.F.R. Pașcani) fiindcă nu și-a potolit jucătorii la vreme; Zaharia (de la Politehnica Iași, recidivist în materie) fiindcă tot timpul și-a persiflat adversarii; amîndoi fiindcă au ajuns nu numai să strige spre teren „Arde-l, bă!", ci și să se bată între ei.*

(Socotim însă că sancțiunea primită — să nu mai stea pe banca rezervată echipelor în incinta terenului pînă la sfîrșitul prezentului campionat — este... ca și cînd n-ar fi).

Organizatorii. *N-ar trebui absolviți de ce-i al lor! În minutul 75, doi oameni care purtau pe mînecă banderola de păzitori ai ordinei au intrat pe teren pentru a-l molesta pe antrenorul Zaharia (salvat însă de... antrenorul Rizea).*

Cerem, bineînțeles, și măsuri disciplinaro-educative împotriva organizatorilor meciului.

Din cele spuse mai sus se înțelege, cred, că nu consider cazul încheiat.

G. MITROI

C. N. U. – PÎNZELE SUS!

Vineri 12 aprilie în amfiteatrul „Nicolae Titulescu" al Facultății de drept a avut loc ședința de constituire a primului club nautic universitar din România. La acest eveniment au participat antrenori, studenți pasionați ai caiacului, canoei, schifului sau velelor, cadre didactice din învățămîntul superior, specialiști din C.N.E.F.S.

La intrarea în amfiteatru o gardă de onoare echipată cu rame, padele și pagaie a făcut un frumos arc de triumf pe sub care au trecut participanții la semnarea actului de naștere a clubului. Ca președinte al C.N.U. a fost ales conf. FLOREA SIMION, director general în Ministerul Învățămîntului, iar ca secretar, maestrul sportului GHEORGHE ISPAS. Clubul va număra peste 250 de sportivi, în rîndul cărora mai mulți maeștri ai sportului, precum și sportivi de categoria I și a II-a. Dispunînd de o bază tehnico-materială mai complexă, membrii clubului, mergînd pe linia tradițiilor sportului universitar, vor trebui să-și ridice neîncetat măiestria sportivă. Sperăm că ei vor obține prestigioase performanțe în eterna rivalitate cu flotilele steliștilor și dinamoviștilor. Considerăm că în atenția clubului trebuie să stea permanent grija pentru creșterea schimbului de mîine al actualilor sportivi. De aceea ar fi necesară înființarea unui centru de juniori pe lîngă clubul proaspăt organizat. Propun de asemenea ca denumirea clubului să fie „Nautilus" București.

Cornel VALEANU

Bucuroși de oaspeți!

La invitația clubului POLITEHNICA București, echipele de rugbi și baschet (f) CLERMONT UNIVERSITÉ CLUB din Franța au efectuat de curînd în țara noastră primul turneu al unor formații studențești franceze din ultimii 10 ani (la aceste discipline). Delegația condusă de dl. Jean Pierre Besset, președintele secției de rugbi a făcut totodată un schimb de experiență, atît pe terenul de joc cît și la întîlnirile prietenești organizate cu colegii români din marile centre universitare București, Cluj, Timișoara și Brașov.

Clubul studențesc din Clermont-Ferrand are o vechime de 44 ani și include în prezent peste 1300 de sportivi legitimați la 10 ramuri sportive. Mîndria clubului o reprezintă fără îndoială echipa feminină de baschet care, după doi ani de la promovarea în prima divizie a țării, are anul acesta cele mai multe șanse de a cuceri titlul național. Spre regretul nostru, și bineînțeles al oaspeților, întîlnirile susținute cu formațiile noastre n-au fost echilibrate, deoarece trei titulare ale echipei Clermont U.C. — Prugneau și Chazalon (reținute la lotul național) și iugoslava Bebic (accidentată) — n-au putut face deplasarea. În aceste condițiuni, echipa a înclinat steagul la diferențe apreciabile în fața campioanelor noastre POLITEHNICA (54:81) și a lui „U" Cluj (40:56), obținînd o singură victorie în fața fruntașei din categoria „B" POLITEHNICA Brașov (60:56).

O impresie plăcută a produs evoluția echipei de rugbi care activează în campionatul universitar (semifinalistă în anul 1967), atît în compania echipei de „A" — AGRONOMIA CLUJ (6:11), cît și a formațiilor de „B" — POLITEHNICA București (8:6) și CONSTRUCȚII ([illegible]:16).

V. ALBULESCU

Ah, fotbalul

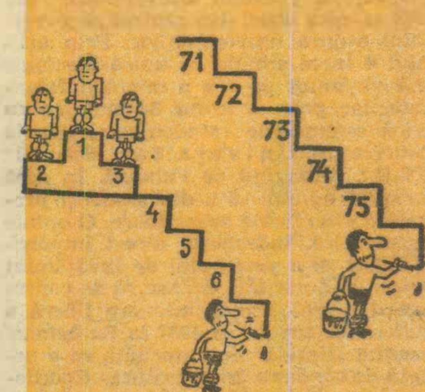
Serial istoric
de V. CRIȘAN
[illegible]

Fotbalul nostru a cunoscut momente glorioase...

...sau mai puțin glorioase...

...Cînd ne-am întrebat care este locul naționalei noastre în ierarhia mondială

Răspunsul deocamdată nu a fost găsit. Săpăturile continuă.

